

MIRNA — 15. decembra bo začela obratovati tovarna za predelavo krompirja na Mirni, so v torek dokončno določili datum predstavniki tovarne hranil „Korlinska“ iz Ljubljane in Kmetijska zadruga Trebnje.

KOČEVJE — O mladinskem prestopništvu bodo danes razpravljali na seji občinske mladinske konference.

CRNOMELJ — Ponedeljski vihar z neurjem je povzročil precej škodo, zlasti na sadnem drevju. Hruške, jabolka in slive je sklatilo, zato kmetje pričakujejo, da bo Belsad čimprej začel odkupovati odpadlo sadje.

TREBNJE — Kot je v ponedeljek sklenila tekmovalna komisija odbojarske zveze Slovenije, bo kvalifikacijski turnir za vstop v I. slovensko ligo v Trebnjem v soboto, 21. avgusta. Pravico do nastopa imajo ekipe Ljubljane, Braslova, Gorenja iz Velenja in Trebnja.

VINICA — Na ponedeljkovem sejmu so Italijani spet pokupili največ živine. Naprodaj je bilo tudi okrog 50 telet, a so jih vozili domov, ker je cena naenkrat padla od 17 na 11 dinarjev za kilogram.

MACKOVEC — V ponedeljek je na avtomobilski cesti zgorel tovornjak KP 82-27, ki ga je proti Ljubljani vozil Marjan Matelič iz Kobarida. Škoda je bila 15.000 din. Požar je povzročil kratak stik na električni napelavi.

Huda ura nad Dolenjsko

V ponedeljek proti večeru je neurje prekinilo toplo vročino na Dolenjskem. Med hudim nalivom je pihal močan veter, lomil drevje in odnašal opeko s hiš in garaž. Hkrati z vodnim je naše območje zajel ognjeni piš in strela je kot ponorela treskala v ozračju in na tleh.

Ob 19. uri je strela udarila v velik hlev Jožeta Severja iz Zagorice pri Biču, zgrajen pred nekaj leti. Požrtvovalni gasilec iz društva Zagorica, Sela-Sumberk in Dob se je v močnem naliivu posrečilo oženj omejiti, da je zgorela le streha. Rešili so tudi 18 glav živine. Škoda je približno za 40.000 din. Hlev je bil delno zavarovan.

Pol ure kasneje je strela zažgala skedenj Mihaela Brulca v Stopičah. S poslopjem je zgorelo 10 ton sena, 2 tona slame, slamoreznica in nekaj smrekovine. Škoda so ocenili na 35.000 din. Domači in poklicni gasilci iz Novega mesta so pazili predvsem, da se ogenj ni razširil po okoličih.

Med neurjem se je vnel in zgorel leseni drog glavnega električnega voda v Volčičevi ulici v Novem mestu. Ogenj je izbruhnil zaradi okvare na izolatorju.

Zaradi močnega deževja je voda vdrla v hiše, v novomeški IMV pa je spet zalila montažno dvorano za avtomobilsko prikolico. Na srečo so poklicni gasilci kmalu prišli s črpalko. Komandir Franc Salmič je povedal, da so v tri četiri ure izčrpali iz te dvorane več kot 10.000 litrov vode.

Neurje je besnelo tudi v drugih krajih na našem območju, vendar o hujših posledicah ne poročajo. Velika škoda je na poljih in v vinogradih na prizadetem območju, ni pa še ocenjena.

I. Z. — M. L.

„NAIVEN“ FRANCOZ — Francoz Pierre Chaulles Chany je 12. avgusta potoval z osebnim avtom, kateremu je bila priprazena prikolica, po avtomobilski cesti. Zaradi okvare je pri Dobruški vasi prikolico odpel in jo pustil na parkirišču, z avtom pa se je vrnil v Trst po rezervne dele. Ko se je čez dva dni vrnil, prikolice in prtljage ni bilo več. „Naivnost“ je drago plačal: v prijavi na postaji milice v Novem mestu je navedel, da je oškodovan za 6.000 frankov.

V Beli krajini, v okolici Novega mesta in na sevniškem območju so hmeljišča oživela. Povsod so se spravili nad „zeleno zlato“ v ponedeljek, 16. avgusta, razen na sevniškem koncu, kjer so začeli obirati že teden dni prej. Po dogovoru plačujejo vsi po 3 din za merico hmelja. Medtem ko Novomeščani in Sevnčanji že obirajo s stroji, si druge še pomagajo z živo delovno silo, toda obiralce je vedno težje dobiti. (Foto: R. Bačer)

Prejšnji teden so novomeški letalci dobili visokosposobno tekmovalno jadralno letalo CIRUS. To je drugo tovrstno letalo v naši domovini in prvo po nemški licenci izdelano v Jugoslaviji. Novomeški Aeroklub ima tako že 11 jadralnih in 5 motornih letal. (Foto: M. Vesel)

Mrtvice: krava je sejala smrt

Splašena krava vprega na avtomobilsko cesto — Odpeta krava je povzročila smrt 4 ljudi: dveh Zagrebčanov, enega Nemca in enega Turka

Prejšnjo sredo, 11. avgusta, je bila vas Mrtvice na avtomobilski cesti Ljubljana-Zagreb spet označena s črno točko na zemljevidu naših nesreč.

Časopisi komaj sproti lahko objavljamo vse bolj pogoste in vse bolj krvave nesreče naših cest. Ta, ki se je 11. avgusta ob 18.40 zgodila pri kilometrskem kamnu 149,4 je po svoji nenavadnosti prav gotovo zasenčila večino drugih.

30-letni Ivan Plevanč iz Mrtvic št. 24, pošta Leskovec, je vozil kravo vprego po poljski poti ob avtomobilski cesti od Brezic proti Drnovemu. Ko je tako vozil po levi strani avtomobilske ceste in sedel na vozu, sta se kravi nenadoma splašili. Plevanč pravi, da je iz tovarnjaka, ki je peljal po cesti, padel

papir, zato sta splašeni kravi tekli 200 metrov po poti ob cesti. Plevanč je medtem skočil z voza in skušal kravi ustaviti, kar pa se mu ni posrečilo. Kravi sta se nato obrnili z vozom pravokotno na avtomobilsko cesto, na cesti se je ena krava odpela, druga pa je z vozom zdirjala čez cesto na travnik. Tedaj, ko je bila ena krava še na cesti, je iz Zagreba pripeljal Gerhard Joseph Presl, 26 let, s ford taunusom nemške registracije SUL-H-282 iz Sulzbacha — Rotenberga. S sprednjim delom avtomobila se je zaletel v kravo in jo rinil približno 10 metrov

Tabor in kolonija

V Trebnjem sodeluje 17, v Dolenjskih Toplicah pa 9 slikarjev — Obe delovni srečanja slikarjev se bosta končali v četrtek, 26. avgusta

11. avgusta so v Trebnjem slovesno odprli Tabor slovenskih likovnih samorastnikov. Delovno srečanje 17 ustvarjalcev je po uvodnih besedah inž. Damjana Mlakarja odprl v imenu pokrovitelja Ivan Gole, direktor podjetja Trimco. Tabor bo končal delo 21. avgusta.

V ponedeljek, 16. avgusta, pa so prispeli v Dolenjske Toplice udeleženci prve slikarske kolonije v novomeški občini, ki jo bo gmotno podprla novomeška tekstilna tovarna. Slikarje, ki bodo do 26. avgusta ustvarjali dela z motivi mlinov na Krki, vodi prof. Andrej Pavlovec, ravnatelj škojloškega muzeja.

Na letošnjem taboru v Trebnjem sodelujejo: Plemelj, Buktenica, Jevtović, Peččin, Horvat, oba Peterne-lja, Mihelič, Dolenc, Pečnikova, Belgijec Suls, Rabuzin, Skurjeni, Sma-jič, Jaki, Lacković in Mandič. Mnoge od teh občinstvo že pozna z razstave Salona likovnih samorastnikov

Jugoslavije, ki bo odprta do 26. avgusta.

V koloniji, ki je nastanjena v Dolenjskih Toplicah, pa bodo do 26. avgusta delali slikarji Ljubo Ravnikar iz Kranja, Leon Koporc, Rajko Slapernik in Peter Adamič iz Ljubljane, Kamilo Legat iz Tržača, Aladin Lanc iz Kamnika, Jaka Torkar in Tone Tomazin iz Jesenice ter Miroslav Kugler iz Brezice.

I. ZORAN

Dragocenosti iz Mainza

V Novo mesto prispela prva pošiljka restavrira-nih najdb halštatskih gomil na novomeških Znančevih njivah — Evropsko pomembno!

Te dni so v novomeškem Dolenjskem muzeju dobili iz Centralnega muzeja v Mainzu prvi del restavrira-nih arheoloških najdb iz halštatskih gomil. Od 1967 do 1970 jih je na novomeških Znančevih njivah odkopal arheolog Tone Knez, kustos Dolenjskega muzeja. Odlično restavrirane dragocene najdbe bodo v začetku septembra pokazali tudi javnosti na posebni razstavi v muzeju.

Tone Knez je v štirih letih odkril štiri velike halštatske gomile, ob njih pa še keltsko grobnico. Po mnenju domačih in tujih strokovnjakov so najdbe, katerih prvi del so po dolgotrajnem in napornem delu restavriral v svetovno znanih delavnicah v Mainzu, evropskega pomena. Gro-

dovi so približno iz leta 400 pred našim štetjem, med njimi so tudi grobnice bogatih lirov.

V počastitev praznika občine Črnomelj so se prejšnjo sredo zbrali nekdanji borci in aktivisti, predstavniki družbenopolitičnih organizacij in vaščani pred gasilskim domom v Vranovcih. Po govoru je predsednik mestne organizacije ZB Črnomelj Janez Žunič odkril spominsko ploščo vaščanom, padlim v NOB (na sliki). Pred tem je bila krajsa slovesnost pri spomeniku ob progi Črnomelj-Metlika, kjer je govoril predsednik občinske skupščine Črnomelj inž. Martin Janžekovič.

Utopljenec v Krki

V soboto popoldan se je v Kostanjevici pri kopanju utopil 19-letni vojak Mirko Zigman iz Klanjca. Nazadnje so ga videli, ko je zaplaval, iz Krke pa se ni več vrnil. Iz 4,5 metrov globoke vode ga je potegnil Jože Javoršek, domačini pa so mu takoj nudili prvo pomoč. Tričetrturna borba za življenje in vsestranska pomoč medicinke Nevenke Zlogar je bila zaman, zdravnik je ugotovil smrt. Vzroke utopitve še vedno raziskujejo.

AVTOSTOPARKA OKRADLA TURKA? — Sakir Kumral, turški državljan, je 15. avgusta ponoči potoval z avtom nemške registracije po avtomobilski cesti proti Novemu mestu. Pri Biču je k njemu prisledlo dekle, pri Ponikvah pa je izstopilo. Turek je šele na Otočcu ugotovil, da mu je zmanjkala denarnica s 3000 markami ter prometnim in vozniškim dovoljenjem.

Dobili štipendista

„Dolenjski list je pripomogel, da smo dobili štipendista za višjo tehnično šolo — smer za požarno varnost v Novem Sadu,“ mi je pred kratkim povedal predstavnik občinske gasilske zveze Kočevje in nadaljeval: „Notico, da ne moremo dobiti štipendista je v Dolenjskem listu prebral fant iz Požarevca med letovanjem na Gorenjskem. Tako je prišel s starši k nam v Kočevje in smo podpisali pogodbo o šolanju in štipendiranju.“

Kljub vsemu pa je bila tale pot do štipendista le malce nenavadna. J. P.

V nedeljo dopoldne so pred prosvetnim domom v Črnomlju nastopile pihalne godbe iz Črnomlja, Hrastnika, Zidanega mosta, Kočevja in Krškega na skupnem slavnostnem koncertu v počastitev 105-letnice delovanja črnomalske godbe. Godbam je dirigiral Franc Milek (na sliki), kapelnik črnomalske godbe od leta 1948 (Foto: Ivan Zoran)

VREME

Naše kraje je le prehodno zajel nekoliko hladnejši zrak, zato se bo lepo vreme nadaljevalo do konca tedna. Potem so ponovno možne popoldanske nevihte.

DBH

NOVO MESTO

JE VAŠA BANKA

Več kot tona težak lesteneč je padel s stropa katedrale v španskem mestu Toledu in se razbil na tisoče koscev. Na srečo je bila tedaj cerkev prazna, še pred pol ure pa se je v njej kar trlo ljudi... nesreča nikoli ne počiva, na srečo pa včasih tudi sreča ne...

Na Švedskem so začeli izdelovati nedrčke, ki pristojajo vsem ženskim oblinam. Izdelani so po posebnem postopku iz elastičnega blaga. Posel cvete kot že dolgo ne... in kako ne bi, ko pa gre za tako pomemben kos ženske garderobe...

V Sovjetski zvezi pa so oblasti prepovedale nek povsem drug (pa najbrž nič manj donosen) posel: tuji diplomati in novinarji bodo poslej lahko uvozili le dva avtomobila za časa svojega službovanja v Moskvi, do sled pa so jih lahko kolikor so hoteli. Vlada je namreč prišla do spoznanja, da so tuji svoje avtomobile prodajali sovjetskimi državljanom (ki morajo čakati na avto nekaj let predno ga dobi) in tako mastno zaslužili... zaprta pipica ilegalnih dohodkov...

Pa še ana prepoved je v veljavi: pred znano cerkvijo Sv. Petra v Rimu stojijo neusmiljene redovnice in prepovedujejo vstop v cerkev vsem tistim turistkam, ki imajo prehud mini. Dve ogorčeni Nemki sta se v znamenje protesta slekli zato do gola. Prišla je policija in jih odpeljala v zapor... ampak oblečene...

Vesoljci Irwin, Scott in Worden počasi tonejo v pozabo kljub svojemu zgodovinskemu podvigu, zato pa znanstveniki nestrno pričakujejo prve rezultate preiskav Luninih kamnov in prahu. Predvsem jih zanima, če je med kamni tudi tako imenovani „prvobitni“ del Lune, kamena, stara več kot 4,5 milijard let. Scott je pred poletom stavil, da bodo našli tak kamen... stavil je za zaboj piva (uvoženega iz Danske), ni pa znano, kaj bo storil z njim, če bo stavo dobil, ker ne pije...

Meje solidarnosti

Oče je mali kmet, vsi otroci so delavci — Ločeno zdravstveno in pokojninsko zavarovanje — Obveznosti otrok do staršev zaradi njihovega minulega dela

Pokojninsko zavarovanje temelji na solidarnosti vseh zavarovancev. To pomeni, da tudi delavske pokojnine niso odmerjene z enakim odstotkom od njihovih osebnih prejemkov, od katerih so plačevali prispevek. Zavarovanci, ki so imeli najmanjše osebne prejemke, imajo sorazmerno boljše pokojnine, kot tisti, ki so imeli največje. Razlika med najmanjšo in največjo pokojnino je veliko manjša (1:6) kot med najmanjšim in največjim osebnim prejemkom, ki znaša 1:12.

S tem je moč utemeljevati predlog, da bi zaradi solidarnosti kmetje plačevali 75 odst. svojih obveznosti za starostno zavarovanje z enotnim pavšalom na gospodarstvo, torej vsi enako, 25 odst. pa s prispevkom od dohodka iz kmetijstva, torej od katastrskega dohodka.

TELEGRAMI

HONKONG — V tajfunu, ki je zajel Honkong, je izginilo več deset ljudi, potopilo pa se je dvajset ladij. VETER je divjal s hitrostjo 135 kilometrov na uro.

AMAN — Po poročilih iz Bejruta naj bi Jordanija dobila od Združenih držav Amerike 65 letal in precej druge vojaške opreme. Podobno poročilo neke ameriške televizijske družbe (ki je govorilo o 200 letalih) so v Amanu pred dnevi odločno zanikali.

PARIZ — Med minulim vikendom je na francoskih cestah izgubilo življenje 81 ljudi, 1069 pa jih je bilo ranjenih. Hkrati je na plažah utonilo 26 oseb.

TEHERAN — Vladni predstavnik je povedal, da bo Iran kmalu vzpostavil diplomatske odnose s Kitajsko. Predstavniki Formoze je že odpotoval domov.

SANTIAGO — Med izbruhom nekega ognjenika je izginilo 250 oseb, ki jih sedaj iščejo vojaška letala. Domnevajo, da so se umaknili na neko visoko planoto pred lavo, ki je zalila dolino, v kateri so prebivali.

PARIZ — Včeraj so izstrelili francoski satelit Eole. To je že osmi satelit, ki ga je Francija izstrelila v manj kot šestih letih.

DAKAR — V Senegalju je izbruhnila kolera. To je uradno sporočilo senegalsko ministrstvo za zdravstvo. Doslej je za kolero v Senegalju zbolelo deset ljudi, od katerih jih je šest že umrlo.

Vsi pa bi prejeli enako pokojnino.

S solidarnostjo delavcev do kmetov je utemeljen tudi prispevek družbe za starostno zavarovanje kmetov. Taka solidarnost je potrebna, saj izhaja vsaj tri četrtine današnjega nekmečkenga prebivalstva v prvem ali drugem kolenu iz kmečkih družin. Družba naj bi ob uvedbi starostnega zavarovanja kmetov prispevala eno tretjino vseh dohodkov sklada, od tega republika dve tretjini in občine eno tretjino.

Največ razprav je, ali bo to dovolj, če govorimo o pravicah iz minulega dela. Nekateri se zavzemajo za enotno zdravstveno in pokojninsko zavarovanje delavcev in kmetov. Pravijo, da to ne bi bilo prehujo breme za vsó družbo, kmetom pa bi veliko pomagalo, zlasti ostarelim. Še bolj utemeljena je trditev, da je težko potegniti pravično mejo med delavskim in kmečkim prebivalstvom. Približno toliko, kot je čistih kmečkih posestev, je tudi delavsko-kmečkih. Razlika med njimi ni v velikosti, temveč v tem, da na prvih živijo družine, ki imajo le priložnostne dodatne dohodke, na drugih pa take, ki imajo vsaj enega člana redno zaposlenega drugod, drugi pa delajo na posestvu. Delavsko-kmečke družine so vključene tudi v delavsko zdravstveno in pokojninsko zavarovanje, čisto kmečke pa naj bi imele svoje. Toda le-teh je vsako leto manj. Za delo sposobni odhajajo, ostajajo pa predvsem onemogli starši. Zakaj potem ločiti še njihovo solidarnost pri zavarovanju?

Janez Milošič, kmet v Repišču na obronku Haloz, ima sedem živih otrok, na majhni kmetiji pa je sam z ženo. Čeprav sta stara 80 oziroma 73 let, si morata sama služiti kruh. Otroci jima ne pomagajo veliko niti z denarjem niti pri obdelovanju kmetije. Dva sinova živita na večjih kmetijah, kamor sta

Nixon si je za svoj govor sicer izbral tak čas, da so bile banke in borze v Združenih državah Amerike zaprte naslednjih 24 ur po njegovi izjavi in niso mogle reagirati, toda drugod po svetu so njegove besede vzbudile pravo mrzlico. Tako je bilo tudi na tokijski borzi (slika), kjer je zavladalo skoraj panično vzdušje. (Telefoto: UPI)

se priženila. Tudi dva druga imata manjši posesti. Vsi pa so hkrati delavci in socialno zavarovani. Pravita, da noben sin ni hotel ostati na njuni kmetiji, čeprav bi tudi od tam lahko hodil na delo. Ta kmet naj bi po tečaju, ki so pripravljene za razpravo, bil vključen v starostno zavarovanje kmetov, vsi njegovi otroci — tudi dve poročeni hčerki, ena je v Ameriki — pa so v delavskem. Zakaj jih tako ločiti? Zanje je moralo pridelati veliko kruha, preden so toliko zrastle, da so si ga začeli služiti sami. Zdaj, ko sta z ženo ostarela, pa nimata dovolj denarja niti za sladkor, da bi si za večerjo posladkala kavo ali čaj. Kje naj dobita denar za starostno zavarovanje?

Iz solidarnosti naj bi prispevali za njegovo pokojnino drugi kmetje, češ da je včasih delal pri njih in jim pomagal ustvarjati dohodek. Kaj pa otroci, ki jih je spravljal do kruha? Ali tu ni moči uveljaviti podobne solidarnosti?

JOŽE PETEK

tedenski zunanjepolitični pregled

Dogodki zadnjih tednov na malce nenavaden način dokazujejo, da letošnje poletje ni tisti letni čas, ki ga tradicionalno izrabljamo zgolj za dopustniško brezdelje: zdaj tu, zdaj tam, se vrstijo nepričakovani zapleti, drame in negotovosti na mednarodni politični sceni. Zadnji dogodek, ki potrjuje tako prepričanje, je nepričakovan govor ameriškega predsednika Richarda Nixona, ki je presenetil svet in njegove rojake. Z dokaj dolgim seznamom napovedanih ekonomskih ukrepov kani Nixon (ki se je o teh ukrepih posvetoval z kar najžjim štabom sodelavcev) zaveziti inflacijo, utrditi položaj dolarja in preprečiti spekulacije z ameriško nacionalno valuto. Tistih nekaj najvažnejših točk njegovega govora je naslednjih: Združene države Amerike ne bodo več menjale dolarjev za zlato po naslednjem veljavnem tečaju (35 dolarjev za unčo zlata), na uvoženo blago bodo pobirali dodaten davek v vrednosti 10 odstotkov uvoženega blaga, za tri mesece (natančneje: devetdeset dni) so v ZDA zamrznjene vse plače, cene in mezde. Nixon je ustanovil tudi poseben vladni svet, ki bo pripravil predloge za prehod iz sedanjega „zamrznjenega“ stanja v normalne ekonomske tokove, kar pomeni, da bodo v bistvu določili načela nove ekonomske politike in s tem v zvezi tudi izpopolnili ameriški sistem gospodarstva. To se bo seveda poznalo tudi na odnose s tujino. Ukrepi, ki jih že izvajajo, veljajo za ene najbolj odločnih v tem stoletju, saj, denimo, sprememba tečaja dolarja (ki je veljal že od leta 1944, ko so se na posebnem sestanku domenili, da bodo ZDA vselej prodajale unčo zlata za 35 dolarjev in tako zagotovile potrebno stabilnost mednarodne denarne politike) v bistvu ruši eno temeljnih načel svetovne denarne politike. V praksi to pomeni, da se dolar pridruži tistim valutam, ki nimajo stalnega tečaja, temveč njihov tečaj določajo sproti na podlagi ponudbe in povpraševanja — tako, kot denimo, tečaj zahodnonemške marke. Kar zadeva dodaten davek na uvoženo blago v vrednosti 10 odstotkov, pomeni to, da se bo inozemsko blago na ameriškem tržišču podražilo. Za zdaj ni nujno, da se bo isto zgodilo tudi z ameriškim blagom na tujih tržiščih, torej z ameriškim izvozom, čeprav nekateri domnevajo, da bo tudi to postavko ameriške zunanjetrgovinske bilance sčasoma doletela podobna usoda. Kot poročajo opazovalci, je odločitev, da se v Združenih državah zamrznejo cene in plače ter mezde nekaj prav posebnega za prvo industrijsko deželo sveta:

kaj tako pomembnega niso namreč storili onstran oceana že vse od krize v začetku tridesetih let. Dejstvo, da napovedujejo še nove ekonomske ukrepe (pri tem mislimo na delovanje novoustanovljenega vladnega sveta za ekonomiko), kaže, da se je Nixon odločil za temeljito reformo sistema. Kaj in koliko bo pri tem imel uspeha, je za zdaj še nejasno, vsekakor pa ni težko spoznati, zakaj se je za to odločil. ZDA so se že dolgo časa otepale inflaciji, ki je kot zlobna senca spremljala sicer precej živahno rast gospodarstva. Odkenjanje dolarjev v Evropo in spekulacije s tako imenovanim eurodolarjem (preprosteje rečeno: dolarji, ki so prihajali iz Amerike in se kopičili v Evropi, kjer so jih uporabljali za najrazličnejše poslovne

Nixonov udar

spekulacije) so bile samo dodatna utež na tehtnici ekonomskih in denarnih težav. Nixon upa, da se bo temu uspešno postavil po robu s prehodnimi (ki že veljajo) in kasnejšimi trdnimi in stalnejšimi ukrepi (ki jih še pričakujejo). Vse to je kajpak v svetu vzbudilo precejšnje reakcije. Prvi dan so bile borze večinom zaprte, vlade pa so se sestajale na nujnih izrednih sejah, da bi se domenile za protiukrepe. Verjetno se večina ne bo odločala za kakšno večjo konkretno akcijo — najbrže bodo najprej počakale, da vidijo, kaj se bo iz vsega tega izcimilo. Nekaj se je že: dolar je na vseh vodilnih svetovnih borzah (newyorška je včeraj zabeležila največji promet v vsej svoji zgodovini) padel, večina „turističnih“ dežel pa je omejila prodajo individualnim kupcem ter ob tem uvedla še nekatere administrativne ukrepe.

Irska se zelo počasi umirja, toda bilanca neredov je žalostna: okoli 25 mrtvih, več deset ranjenih in nekaj tisoč beguncev (ki so se začasno naselili bodisi v Angliji, bodisi v sosednji Severni Irski).

V Berlinu se nadaljujejo (in po nekaterih znamenjih tudi bližajo uspešnemu zaključku) pogajanja o položaju Berlina, te nekoč tako vroče točke v srcu Evrope. Spričo tega, da so vsi štirje, ki sodelujejo (Francija, V. Britanija, ZDA in SZ) tako ali drugače zainteresirani za podpis sporazuma, smemo pričakovati, da bo od njega tudi prišlo — čeprav so podrobnosti o tem, kakšen naj bi bil ta sporazum, še vedno le predmet ugibanja.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Jugoslovanski bančni in finančni krogi so z velikim zanimanjem sprejeli ukrepe ameriške gospodarske politike, predvsem tiste, ki zadevajo „drseči“ tečaj dolarja. Narodna banka Jugoslavije nenehno zasleduje razmere na dolarskem tržišču. Napovedala je, da bo hkrati z zveznim sekretariatom za finance storila vse, da bi ob morebitnih nadaljnjih spremembah, če bo do njih prišlo, zavarovala DINAR IN KORISTI NAŠEGA GOSPODARSTVA.

V Narodni banki med drugim poudarjajo, da dinar ni valuta, ki bi bila „tarča“ v sedanjem položaju. Menijo, da gre le za poskus pridobiti si zahodno podporo za dolar na svetovnem monetarnem trgu.

Minulo soboto je začela veljati omejitvev organiziranja potovanja naših izletnikov v tujino. Potovalni uradi več ne bodo mogli uporabljati svoje retencijske kvote. Naši državljani bodo lahko potovali na tuje le, če bodo stroške potovanja plačali v devizah. Hkrati so iz Narodne banke prodrle govorice, da bo prišlo do sprememb tudi pri PRODAJI TURISTIČNE KVOTE 32 dolarjev. Predvideva se, da bodo državljani v kratkem na potne liste lahko dvignili le za 7 dolarjev gotovine v tuji valuti, preostanek pa v čeku. V minulemu letu so naši državljani na potne liste dvignili za 100 milijonov dolarjev deviz, pretežni del denarja pa so porabili v glavnem za vse drugo, le v turistične namene ne. Številni so te devize celo naložili na osebne devizne račune, banke pa so jim na te „turistične“ devize še izplačevale obresti — spet v devizah. Z napovedano spremembo želi Narodna banka to izigravanje preprečiti ali vsaj omiliti.

Minuli teden je Gospodarska zbornica SR Slovenije PODPRLA NEDAVNE UKREPE ZIS. Enako so storile tudi nekatere druge republiške gospodarske zbornice. Na naši gospodarski zbornici se zavzemajo za njihovo izpolnjevanje, čeprav bodo z njimi nekatere gospodarske organizacije prizadete. Gospodarstvo je potrebno utiriti v urejen in

likviden položaj, potrebno je omejiti predvsem družbeno in osebno porabo. Predsedstvo republiške gospodarske zbornice je tudi soglasno z večjim obdavčenjem luksuznega blaga in je predlagalo, da se bo jeseni sestalo s slovenskimi izvozniki in se dogovorilo, katerim izdelkom iz uvoza se lahko sploh odpovemo. Naša zbornica je tudi mnenja, da

Zavarovati dinar in naše gospodarstvo

regresiranje živil iz teh davkov ni najbolj primerno, kajti tudi v kmetijstvu in živilski industriji bi morali z večjo liberalizacijo cen uveljaviti stabilizacijo na tem področju. Vsekakor pa je zbornica mnenja, da so ti ukrepi predvsem omejitveni in da gospodarstvo v njih NE VIDI ZADOSTNE SPODBUDE.

Minuli teden je predsedstvo sveta Zveze sindikatov Jugoslavije sprejelo AKCIJSKI PROGRAM IN DELOVNI NAČRT za izvajanje sklepov drugega kongresa samoupravljalcev ter ustavnih dopolnil, ki morajo delovnega človeka v družbeno ekonomskih odnosih postaviti v nov položaj in mu omo-

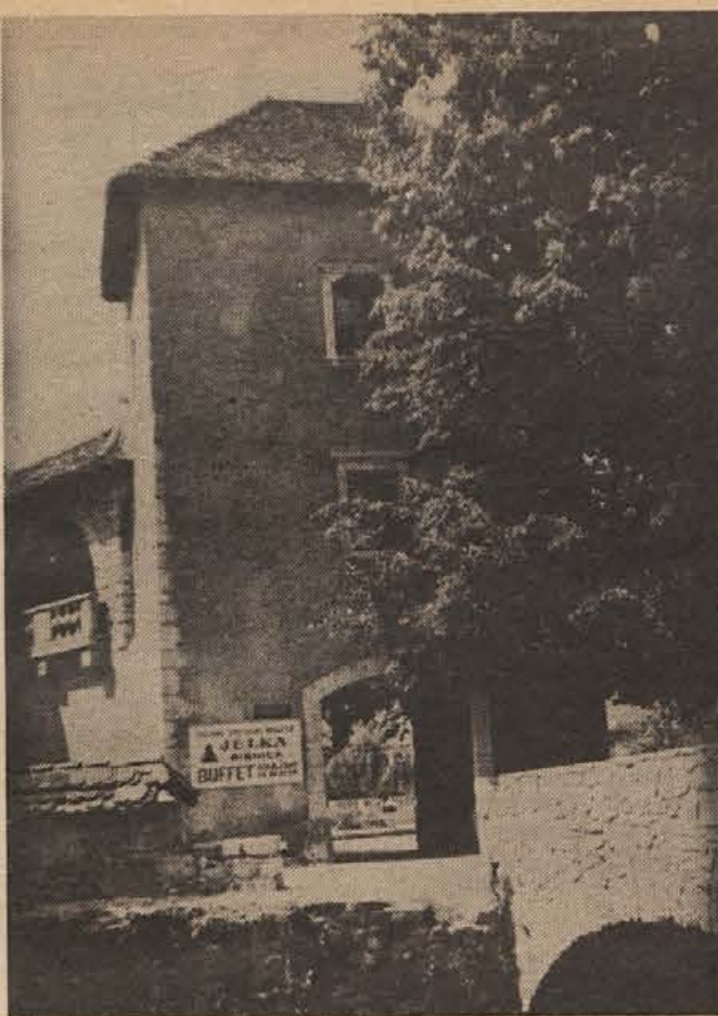
gočiti njegovo odločujočo vlogo v celotnem političnem sistemu. Med prve in neodložljive naloge sindikalnih forumov in organizacij, po mnenju predsedstva, sodijo samoupravni dogovori in uresničevanje stabilizacije gospodarstva, nove rešitve v gospodarskem sistemu in razvojna politika države. Svet bo v prihodnje osredotočil svoje napore v iskanju rešitev za dolgoročno stabilizacijo. Predsedstvo nadalje meni, da med neposredne naloge sindikatov sodi tudi skrb za pogoje gospodarjenja in sprejemanje stališč o davčnem sistemu, minulemu delu, skupnih naložbah kapitala, pri čemer si morajo sindikati prizadevati, da se pri obdelavi teh vprašanj zagotovi prevladujoči položaj delavca.

Z oceno izvršnega odbora RK SZDL Slovenije o AKCIJI SKUPINE POSLANCEV ob kandidiranju za člane predsedstva SFRJ iz Slovenije, so se v našem tisku v glavnem poglela številna razpravljanja in prispevki prizadetih. Izvršni odbor je način in metode, s kakršnimi je bila izpeljana ta akcija, ocenil kot politično nesprejemljive in škodljive za nadaljnjo demokratizacijo političnega življenja v samoupravni družbi, kolikor bi se utrdile v praksi. Izvršni odbor sodi, da je prav zaradi nadaljnega razvoja demokratizacije potrebno tej akciji dati jasno politično oceno.

Skupina 25 poslancev je mimo SZDL „postavila“ svojega kandidata, koristila je dopolnitev k zakonu o volitvah članov predsedstva SFRJ iz Slovenije, da lahko tudi skupina 20 poslancev predlaga kandidata. Vendar je, po sodbi izvršnega odbora, za resnično in odgovorno demokratično ravnanje bistvenega odbora, za resnično in odgovorno demokratično ravnanje bistvenega pomena dejstvo, da mora sleherni predlog doživeti v javnosti, v družbeno političnih organizacijah preizkus in potrditev ter tako postati demokratičen političen dogovor, česar skupina poslancev ni napravila, niti ni izrekla nikakršnega ugovora na kandidacijski postopek, ne na predloge SZDL za možne kandidate.

Na letošnjem IV. delovnem srečanju slovenskih likovnih samorastnikov v Trebnjem dela tudi kipar Janko Dolenc iz Vuzenice. Na dvorišču trebanjske osnovne šole smo ga ujeli pri delu precej velike plastike, ki jo pripravlja za trebanjsko galerijo. (Foto: M. Vesel)

Ogromna tabla JELKA BUFFET ob vhodu v ribniški grad le kazi vitez gradu, ki je osrednja zanimivost Ribnice. Na to opozarjajo tudi tuji. Da pa bo mera polna, je bife „Grajski hram“, na katero opozarja ta tabla, sploh — zaprt (Foto: J. Primc)

Priprava nosilcev za novi savski most v Brežicah. Vsak od njih tehta po 45 ton. Do 20. avgusta bodo dokončali vseh 37. To je zelo zahtevno delo. Gradis iz Maribora nekoliko zaostaja za planom zaradi pomanjkanja cementa in železa. (Foto: Jožica Teppey)

credno je zapisati...

Po številnih obupnih besedah o dolenjski Krki, po številnih tožbah ljubiteljev te čudovite reke je ostalo vse po starem. Kaže, da obljube industrije, prošnje zavodov, ki so delali analize in jemali vzorce umazane vode, nič ne zaležejo.

Prejšnji teden so namreč pod Otočcem videli veliko poginulih rib, voda pa je bila močno umazana. Analitiki, ki so ocenjevali Krko, so jasno povedali: „Industrija s svojimi odpadki močno škoduje Krki in življenju v njej. Potrebno bo veliko prizadevanosti in doslednosti, da bomo vodo rešili pred uničenjem.“

Po svoje ima prav tudi industrija. To je zgornjo potrdil direktor Industrije motornih vozil

Jurij Levičnik, ki je dejal: „Vse, kar gradimo, mora odobriti Zavod za higiensko varstvo. Kar bo zahteval, bomo morali poslušno narediti.“

Prebrano med vrsticami — industrija pač nima toliko denarja, še zlasti ne v sedanjem težkem gospodarskem položaju, da bi samoiniciativno skrbela tudi za čisto Krko.

Naloge inspekcije so torej očitne. Proti vsem, ki z odplake kani uničujejo Krko, je treba ukrepati takoj in energično. Samo stroge kazni in ostre zahteve po spoštovanju predpisov bodo pomagale, da industrija ne bo več brezobzirno mazala Krke! Reko je treba obvarovati pogina tudi zato, ker smo v turizmu ob njej vložili že preveč denarja, da bi lahko mirno gledali, kako z uničevanjem vode propada.

Strogost pa je potrebna tudi zato, ker smo žal še vedno navajeni delati tako, da radi veliko obljublamo in malo naredimo. To se je izpričalo tudi v tem primeru.

MOJE SKRBI NA TUJA RAMENA ALI:

Kovačeva kobila je pač bosá...

Zakaj se mora pomembna medobčinska izobraževalna ustanova spopadati z odvečnimi težavami? — Simboličen pomen soustanoviteljstva?

Svojevrsna ironija je v tem, da načenjamo kadrovske probleme Zavoda za izobraževanje kadrov v Novem mestu...

Dejavnost tega zavoda — njegove soustanoviteljice so občine Novo mesto, Trebnje, Črnomelj in Metlika — je za Dolenjsko zelo pomembna. V rednih dislociranih in v večernih oddelkih srednjih tehniških šol, delovodske šole in štirih višjih šol se izobražuje pri zavodu okoli 350 slušateljev, v vseh oblikah rednega izobraževanja pa preko 600 slušateljev. Ob nezadovoljivem izobrazbenem sestavu zaposlenih na Dolenjskem, na katerega opozarjamo že dlje časa, je dosedanja in bodoča zavodova dejavnost torej res nadvse pomembna. 7-članski kolektiv zavoda, je moral vložiti veliko

naporov, odrekanja in prekomernega dela, da je nemalokrat prepuščen lastni iznajdljivosti, zmogel odgovorno izobraževalno nalogo. Zaradi izčrpanjave časa dela so v zadnjih dveh letih zapustili zavod edini trije delavci z visoko izobrazbo.

Tega jim ne gre zameriti, saj so dovolj dolgo delali v nevdržnih pogojih. Ker so prevzeli odgovorno delovno mesto, lahko to smatramo kot nekakšno priznanje kolektivu, hočeš — nočeš pa je to za zavod tudi izguba.

Ko sta bila dva strokovnjaka izmed prej omenjenih treh pred

PETER SIMIČ
MEDNARODNI
NAGRAJENEC

33 jugoslovanskih podjetij je razpisalo 61 natečajnih nalog s področja oblikovanja industrijskih izdelkov (AS design 71), kar je hkrati ena največjih natečajnih akcij v svetu. Odziv je bil izreden. Mednarodna žirija, ki ji je predsedoval znani filmski oblikovalec Ilmari Tapiovaara iz Helsinkov, je podelila 41 nagrad, 14 priznanj in pohval ter dala 8 priporočil za sodelovanje s podjetji. Prvih nagrad je bilo podeljenih 10, eno od teh (5.000 din) je prejel tudi Peter Simič iz Novega mesta. Z delom „Napitni luč“ je konkuriral v razpisni nalogi Društva likovnikov — oblikovalcev Slovenije. To društvo bo v Ljubljani predvidoma ob koncu septembra priredilo razstavo vseh natečajnih del.

MLADA ROPARJA IN TATOVA

Kočeviski miličniki so pred dnevi odkrili, kdo je 17. julija ukradel v Prigorici na veselici dva mopeda: to sta bila 16-letna D. J. in K. V. iz Kočevja.

Ta dva sta tudi 2. julija na Roški cesti v Kočevju napadla mesarska vajenca Antona Vidica in Jožeta Pirnata. Pimata sta podrla na tla in zahtevala od njega denar. Obema vajencema je uspelo pobegniti v dom „Dušana Remšba“, kjer stanujeta.

Mladoletnika osta zaradi roparskega napada morala na zagovor pred sodnika okrožnega sodišča.

III. MEDNARODNA FOTO-KINO RAZSTAVA

Na beograjskem sejmu bo od 22. do 31. oktobra III. mednarodna foto-kino razstava. Na njej bodo prikazali sodobno opremo in pribor za foto in kino tehniko. Poleg jugoslovanskih proizvajalcev in trgovine so se za izložbo prijavili razstavljalci iz 13 tujih držav. Pripravili bodo tudi razne strokovne sestanke. Poleg tega bo Foto zveza Jugoslavije organizirala tri razstave, nekoliko razstav pa bo pripravila Zveza združenja fotofilmskih umetnikov Jugoslavije.

T. L.

Turistični barometer

Turistična sezona na Dolenjskem je še na vrhuncu, ob avtomobilski cesti morajo gostinska podjetja, ki premorejo prenočišča, vsak dan pošiljati naprej nekaj deset ali celo nekaj sto turistov, ker nimajo dovolj postelj. Povsod se naprej priporočajo rezervacije, sicer se bo zgodilo, da ne boste imeli kje prepati.

Medtem ko je torej pomanjkanje postelj v pomembnejših turističnih krajih zdaj največje — izjema je le kočevsko-ribniško območje, kjer je motel Jasnica na pol prazen — pa se s takimi problemi ni treba ubadati planinskim postojankam. Še od lani so v svežem spominu podatki Dolenjske turistične zveze, da nekateri planinski domovi v poprečju niso imeli več kot dve prenočitvi na dan! Letos se v glavnem ponavlja stara pesem, čeprav se je število prenočitev ob polletju nasploh na Dolenjskem dvignilo kar za petino.

M. JAKOPEC

Kmetijski nasveti

Bledica ali kloroza

Zakaj so rastline zelene, vemo: zaradi listnega zelenila ali klorofila, ki pomaga s pomočjo svetlobe, vode, hranilnih snovi iz zemlje in ogljikovega dvokisa delati organsko snov. Včasih se zgodi, da listno zelenilo izgine, rastline dobijo bledico ali klorozo ki zmanjšuje rastnost in pridelke zlasti pri vinski trti, pa tudi pri nekaterih sadnih vrstah: hruškah, breskvah, jablanah in še nekaterih kmetijskih rastlinah.

Največ škode naredi bledica v vinogradih. To velja zlasti po uvedbi nekaterih ameriških podlag, ki niso dovolj odporne proti veliki količini apna (kalcijevega karbonata) v tleh. Apno namreč povzroča pomanjkanje železa, to pa je vzrok za bledico. Da je tako, so ugotovili že pred več kot sto leti, ko so bolne rastline prvič škropili z železno galico in je bolezen v resnici izginila.

Bledica se je pojavila v večjem obsegu, odkar so začeli globlje rigolati zemljišča, s čimer so spravili na površje več apnenca, ki je postal bolj aktiven. Na to nevarnost je treba misliti pri vsaki večji obnovi vinogradov, zakaj stroški zdravljenja niso majhni in zmanjšuje že sicer dokaj majhen dohodek vinogradnika.

Kako ozdravimo to rastlinsko bolezen? Če nastane bolezen zaradi prevelike vlažnosti oziroma premajhne zračnosti zemljišča, kar je pogost vzrok, moramo zemljišče drenirati. Obdelava zmanjša možnosti za bolezen, še bolj pa jo zmanjša pravilno gnojenje. Gnojiti moramo z gnojem ali kompostom, ki uravnava količino apna v tleh, ter s kislimi umetnimi gnojili (amonijev sulfat, superfosfat), ki zmanjšuje škodljivi učinek apna.

Kot priprave za škropljenje proti klorozi priporočajo železno galico, v novejšem času pa tudi železne soli — helate. Tako škropljenje je sorazmerno drago in ga uporabljamo le v skrajni sili. Ob koncu naj še ponovimo, da kloroza napada še druge rastline in da jo odpravljamo na podoben način kot pri vinski trti.

Ing. M. L.

SLOVENSKE HRANILNE VLOGE NARAŠČAJO

Ne v nogavice, v banko!

Dolenjska banka in hranilnica Novo mesto je letos povečala hranilne vloge za 8 milijonov dinarjev — Med najbolj uspešnimi v Sloveniji

Se spominjate televizijske reklame za slovenske poslovne banke? Vaš denar je najvarneje naložen v banki, sicer vam ga lahko odnesejo vlomilci, zgori v požaru, ga zgrizejo miši in še marsikaj se lahko zgodi z njim... Ni znano, ali je bila reklama odločilna, toda dejstvo je, da se hranilne vloge v slovenskih bankah neprestano dvigujejo.

Že lanski podatki so pokazali naraščanje hranilnih vlog, letošnje številke o varčevanju pa govorijo, da se je od izteka lanskega leta v prvi polovici letos število hranilnih vlog v slovenskih poslovnih bankah povečalo za desetino. V začetku julija so imele slovenske poslovne banke nekaj več kot 3.035 milijonov dinarjev hranilnih vlog, od tega zneska je na vezane vloge odpadlo 1.182 milijonov dinarjev.

Primerjave kažejo, da je v tem obdobju Dolenjska banka in hranilnica Novo mesto na drugem mestu po povečanju hranilnih vlog. V DBH so se namreč vloge povečale za 11 odstotkov, najbolj pa so se povečale v koprski banki — še za en odstotek več. Povedano drugače: v novomeški banki, ki slovi po dobrih poslovnih rezultatih, čeprav sodi med manjše v Sloveniji, so se hranilne vloge povečale od 67 na 75 milijonov dinarjev. Pri DBH so se povečale tudi vezane hranilne vloge, in sicer za 5 odstotkov, pri hranilnih vlogah na vpogled pa je povečanje v novomeški banki za 12 odstotkov, kar je skupaj z

ljubljansko banko največji dvig sploh.

Vse to pa gotovo dokazuje, da imajo Dolenjci zaupanje v lastno bančno ustanovo in da je Dolenjska banka in hranilnica s svojo poslovno politiko, ki jo sprejema tudi na rednih zborih, pravilno usmerila svoje delo.

Na območju DBH je torej zdaj 75 milijonov dinarjev hranilnih vlog, na Dolenjskem pa jih je gotovo še za nekaj milijonov več, ker ima svoje poslovne oziroma ekspoziture na našem območju tudi Ljubljanska banka.

J. S.

SEKAL JE V TUJEM GOZDU

P. L. iz Kota pri Rakitnici je bil pred kratkim obsojen pred občinskim sodiščem v Kočevju, ker je v gozdu SLP posekal in ukradel dve smreki, ki sta merili 4,76 kubičnih metrov. Kazen znaša 4 mesece zapora, pogojno za dobo treh let. Smreki je posekal lani v gozdu pri Rakitnici. Prodaj ju je na Hrvaško po 285 din kubik.

V zagovoru je P. L. dejal, da je hotel priti do malo denarja in da mu je posek smreke dovolil tudi revirski logar C. A. kot „protiuslugo“. Sodisce seveda zagovora ni moglo upoštevati, saj mora vsak vedeti, da ne sme sekati v tujem gozdu.

J. P.

Sejmišča

BREŽICE

Na sobotnem sejmu v Brežicah je bilo spet premalo kupcev, saj so prodali komaj 285 od 413 mlajših prasičev in 14 od 27 starejših. Kupci so morali odšteti do 8 din za kilogram starejših in do 9 din za kilogram mlajših prasičev.

NOVO MESTO

Na ponedeljkovem sejmu v Novem mestu je bilo naprodaj 442 prasičev, prodali so jih 187. Za prasiče do 12 tednov starosti so kupci zahtevali od 120 do 180 din, za starejše pa 190 do 300. Promet je bil izredno slab, cene prasičev pa nizke.

Jubilej v gasilski vasi

15. avgusta so slavili gasilci v Vranovičih 15-letnico delovanja svojega društva. Krona slavlja je bil krst nove motorne brizgalne in prapora, ki je z več kot 200 žeblički na drogu tokrat prvič zaplaval. Pomembnega dogodka so se razveselili vsi tako zelo, da so ostali še na gasilski veselici.

V Črnomlju so mi povedali, da so Vranoviči zgled gasilske dejavnosti v Beli krajini; v petnajstih letih da so več naredili kot druga gasilska društva v osemdesetih ali celo sto letih.

„Res je, tako marljivih članov ni daleč naokoli,“ je potrdil sedanjí predsednik vranoviških gasilcev Anton Kralj. „Vidite, naš kraj šteje samo 24 števil, ima pa prek 50 gasilcev. Društvo zdrži vse — od mladih do najstarejših, moške in ženske.“ „Kaj vas je privedlo do

tega, da ste ustanovili gasilsko društvo?“

„V Vranovičih nismo imeli nobene organizacije. Druženega dela tudi nismo poznali. Pa smo rekli: pojdemo se gasilce. Na ustanovitveni sestanek je prišla vsa vas, celo otroci. Takoj smo se razumeli, začrtali delo, zavihali rokave. Začeli smo brez denarja, samo z voljo.“

„Slišal sem, da ste vse, kar imate, napravili z delom svojih rok, brez zunanje pomoči, dotacij...“

„Začeli smo z veselico, ki nam je vrgla začetni denar

za gasilski dom, ki smo ga odprli pred štirimi leti. Dom smo zidali tri leta: les in drug material smo nabrali pri ljudeh, sami delali opeko in gradili. Več kot 3.000 prostovoljnih delovnih ur je

v tem domu, ki je zdaj vaško zbirališče. Pred dvema letoma smo z denarjem iz nabitne akcije kupili motorno brizgalno. Poleg tega smo si nabavili delovne in paradne gasilske obleke in še eno motorno brizgalno — krstili smo jo ob jubileju.“

„Koliko požarov ste že gasili?“

„V Vranovičih še ni gorelo, odkar imamo društvo. Gasili pa smo v drugih krajih. Kar večkrat. Gasilska enota je v znanju dobro podkovana: imamo štiri podčastnike in 29 izprašanih gasilcev.“

Gasilski dom v Vranovičih je skupno delo in skupen prostor za razvedrilo vseh vaščanov. Poleg doma so uredili veselišni prostor in sezidali pokrit šank. „Delo in razvedrilo gresta skupaj,“ pravijo.

IVAN ZORAN

Dolenjski pek na svetovnih morjih

»Odrin', odrin' od kraja preč,« zabrunda včasih Cveto Peskar, kadar s »Krpantom« spet odrineta čez veliko lužo — Na tej ladji je bivši novomeški pek, doma iz Trebnjega, »referent« za pripravljanje hrane lačnim pomorščakom — Ko se bo naveličal, se bo vrnil k domačemu kruhu

„Boste že videli, ne poznate me še. Naredil bom nekaj takega, da se vam bodo povsila zijala,“ nas je zabil Cveto, ko smo nekoč silili vanj z vprašanjem, naj vendar „se enkrat“ pove, kako jo je peš mahal iz Ljubljane v Novo mesto.

Ne spominjam se več, ali je bilo 1965 ali 1966, ko mi je Cveto zaupal: „Veš, odpravljam se na zelo dolgo pot. Po svetu. Imaš kaj prospektov? Bi me poščuil, kako se ravna s filmsko kamero?“

Zazijal sem, čez teden dni pa je Novo mesto govorilo: „...da, da, tisti, ki je pekel kruh v Ločni. Cveto Peskar, doma iz Trebnjega. Peš jo je mahnil proti Ferneticem.“

Potem o Cvetu več mesecev ni bilo ne duha ne sluha. Nekoga dne se je spet pojavil v Novem mestu.

„Bil sem v Franciji. Utrujen, sestradan, brez denarja, neobrit, malone raztrgan in brez volje. Pariškim policajem sem se zadel sumljiv, pa so me hoteli spraviti pod ključ. Poti in tavanja sem bil sit, za veliki svet nepripravljen, pa sem se vrnil,“ je razlagal dan na dan vsakomur, ki ga je poznal.

Potem je Cveta nekega dne spet zmanjkalo. Nič ni povedal,

kam ga vleče. Dolgi meseci so bili mimo, ko se je spet pokazal.

„Zdravo!“

Cveto, tisti fant, ki izgine kot kafa in pride kot prikazen — nenapovedano, iznenada. In zdaj sedi v kavarni, pije brizganec in pripoveduje:

„Čez veliko lužo sem se pripeljal, iz Amerike. Detroit, Chicago... Ko je „Krpant“ pristal v Sibeniku, sem se za nekaj tednov poslovil. Zdaj imam dopust.“

Cveto Peskar je na čezoceanski ladji „Krpant“ kuhar že nekaj več kot leto dni. Njegova dolžnost je: skrbeti, da posadka ni lačna. Z ladjo je bil malone že v vseh, deželah, na katere pljusajo valovi Atlantika, New York, Baltimore, Boston, Philadelphia, Bilbao — to so mesta, ki so se mu najbolj vtisnili v spomin. Kajpak v nobenem mestu ni videl središča, ker za to ni bilo časa, videl pa je ljudi, revne in bogate, in veličastne nebotičnike.

„Preden sem prišel na „Krpanta“, sem bil devet mesecev

na „Beli krajini“. Tudi kuhar. Po nekaj daljših potovanjih sem zbolel in obležal dolge tedne v Virginiji. Z washingtonskega letališča so me prepeljali v London, od tam pa v Beograd. Ko je minila bolniška, sem vzel dopust in bil skoraj dva meseca doma.“

„Krpant“ in „Bela krajina“ nista edini ladji, na katerih je Cveto odkrival veliki svet. Najprej se je znašel na „Zelengori“, prestopil na „Bled“ in se vrkal na „Naprijed“. S temi ladjami je obredel vso zahodnoafriško obalo. S te poti je odnesel najlepši spomin na Slonokoščeno obalo.

„Cveto, zakaj si pravzaprav postal pomorščak, kaj te je vlekel na oceane?“

„Svet,“ je kratko odvrnil. „Ko sem bil še majhen in sem slišal, da je poleg mojega rojstnega kraja še nekaj sveta naokoli, da so nekje daljine skrivnostne dežele, da živijo v Afriki celo črni ljudje, me je zamikalo, da bi nekoč, ko bom velik, videl vsaj nekaj tega. Dolgo sem čakal na trenutek, da bi vzel v

roke popotno palico in se nameril v ta širni svet. Ko sem se pred leti odpravil v zahodno Evropo in se razočaran vrnil, sem mislil, da je vdranje po svetu preprosto kot tavanje okoli domače hiše. Pa sem se uštel in doživel spoznanje: nikoli ne pojdi nepripravljen od doma, čeprav samo pet korakov.“

„Si imel kdaj težave zaradi domotožja?“

„Sprva že, a me je zanimivo življenje na ladji kmalu odvrnilo od njega. Kajpak komaj čakam, da pridem domov, po nekaj dneh pa si spet želim vrnitve na ladjo, na ocean.“

„Pa kaj si pravzaprav na ladji: slučajni popotnik ali član posadke?“

„Na ladji sem zaposlen, delovna doba teče in nisem s tem nič izgubil. Na mesec dobivam po 2.600 din in še kakšnih 60 dolarjev za dnevnice. Prejemki kajpak niso veliki in tudi ne vsak mesec enaki. Zasluzim pa bolje, kot sem v pekarni, in še veliko zabave imam povrh.“

„Tole mi še povej: nameravaš še dolgo bresti po morjih?“

„Nekaj časa vsekakor še. Ko se bom naveličal, ko me bo življenje na ladji utrudilo in me morje zdolgočasil, se bom vrnil.“

„Kam?“

„V novomeško pekarijo, če me bodo še hoteli. K domačemu kruhu.“

IVAN ZORAN

srečal Anton Dragovan. Z delavci je prekrival neko hišo s saloničnimi ploščami, pri tem pa izgubil ravnotežje in padel na žice električne napeljave.

KONJ NA CESTI — 10.000 DIN ŠKODE

V Mozlju pri Kočevju se je v nedeljo, 15. avgusta, ob 9. uri zgodila huda nesreča, ker je nenadoma skočil na cesto pred avto konj brez vprege ali povodca. Voznica Dragica Klun iz Rudnika je zapeljala s fiatom 1300 s ceste, črtila v kup gramoza, nato pa še v skalo. Na avtu je bilo za 10.000 din škode, nihče pa ni bil poškodovan, čeprav so bili v avtu še trije sopotniki. Konj, ki je skočil pred avto, je last Marije Senekovič iz Mozlja.

TOČA ZMLELA VINOGRAD

Toča je 12. avgusta oklestila območje Kostanjevice prek Podbočja do Cateža oziroma Piroškega vrha. Pridelki so večinoma uničeni do 80-odstotno, ponekod tudi 100-odstotno. Toča je hudo oklestila tudi vinograde. Občinska komisija je pri ogledu ugotovila, da je ledeno neurje še najbolj prizadelo Bočje. Na splošno bodo najhuje prizadeti mali kmetje, ki jim je vino edini vir dohodka. Občina bo nesrečo vsekakor upoštevala pri davčnihah, ljudje pa bodo kljub temu močno oškodovani.

J. S.

Huda kazen za majhno krajo

Vendar je sodba pravična, saj se z razstrelivom ne bi smeli igrati

Zaradi kraje razstreliva je bil 12. avgusta obsojen pred občinskim sodiščem v Kočevju na 3 mesece zapor, pogojno na 2 leti, 18-letni Miran Zdravič iz Kočevja. Sodba še ni pravomočna.

Skupaj s še dvema mladotnikoma je Zdravič 5. julija letos vložil v zaboj z razstrelivom na gradbišču gozdne ceste na Livlidskem vrhu. Vsi trije so vzeli 6 kg razstreliva, 11 vžigalnih kopic in 11 m vžigalne vrvice, „da bi malo pokali“, kot so se zagovarjali na sodišču. Miličniki pa so jih že naslednji dan prijeli.

Sodba je razmeroma huda, če upoštevamo, da je bilo vse ukradeno

vredno le dobrih 125 din in da je ZKGP Kočevje dobilo skoraj vse vrnjeno, polomljeni ključavnici pa sta bili vredni le okoli 50 din. Vendar pa je kazen mila, če upoštevamo, kaj vse bi se s tem razstrelivom lahko zgodilo. Najprej bi se seveda lahko z njim ponesečili mladi tatiči sami, saj nesreče z razstrelivom med mladino niso redke.

J. P.

Dežurni poročajo

SPET „VROČA“ STRAŽA — Zdene Kavčiček, Milan Zdravce, Franc Darovec in Jože Dular so 11. avgusta ponoči pred gostilno „Majolka“ v Straži s koli in verigami od koles napadli šesterico fantov iz okolice Dobropolj. Vinka Prijatelj in Antona Cimermana iz Kompolja ter Ignaca Turka iz Prevol so tako obdelali, da so se morali zateči po zdravniško pomoč v novomeško bolnišnico. Napadalec so odpeljali v pripor, da so se „ohladi“, prijaviteli pa jih bodo javnemu tožilstvu.

KLATEŽ PRODAJAL PONYJA — V Košakovi gostilni v Novem mestu je 12. avgusta Emil Gričar iz Loke pri Zagorju, sicer znan klatež, prodajal pony ekspres po tako nizki ceni, da se je to navzočim zazdelo sumljivo. Poklicali so miličnike, da bi zadevo razčistili. Ker jim Gričar ni hotel povedati, kje je dobil vozilo, hkrati pa so zasumili, da ga je ukradel, so ga po nalogu preiskovalnega sodnika odvedli v pripor.

NESREČA Z ELEKTRIKO — 14. avgusta se je v Metliki smrtno pone-

J. P.

Prodajal prašičke za piknik

Tušek obsojen zaradi nedovoljene trgovine — Kupci bi dobili prašičke ceneje, če bi jih kupili po redni poti

Franc Tušek, mesar iz Stare cerkve 36 a, je bil nedavno obsojen pred občinskim sodiščem v Kočevju zaradi nedovoljene trgovine na 3 mesece zapor, pogojno za 2 leti, in na odvzem 8.347 din premoženjske koristi. Sodišče je ugotovilo, da je lani kupil na Mlaki 89 prašičkov v skupni teži 1985 kg za 12.018 din in jih prodal tako, da si je prislužil nedovoljeno korist.

Tušek je v razgovoru povedal, da so k njemu hodili ljudje in ga prosili, naj jim preskrbi prašičke za piknike in razne zabave. Zato je začel na obratu Mlaka kupovati prašičke, teške po 20 do 25 kg, po 6 din za kilogram žive teže. Najprej jih je

prodajal po isti ceni, le za zakol je zaračunal 15 din.

Predstavnik kmetijskega obrata Mlaka je povedal, da so take prašičke, ki jih je Tušek plačal po 6 din, prodali svoji klavnici po 4,20 din. Marsikdo izmed prič se je lahko prepričal, da bi dobil prašička ceneje, če bi si ga sam kupil po redni poti.

Sodišče je pri odmeri kazni upoštevalo tudi, da veterinar teh prašičev — ki so bili defektni (s hibami) — pred prodajo ni pregledal.

Tušek na sodišču tudi ni hotel povedati imen svojih kupcev, češ da ga je sram pred njimi.

Obrambne priprave

Sestavni del samoupravne prakse

Pred kratkim je slovenska republika skupščina sprejela nov zakon o splošnem ljudskem odporu. O tem je pred dnevi odgovarjal Albert Jakopič-Kajtimir novinarju Radia Ljubljana Janezu Korošcu. Zaradi izrednega pomena zakona o odporu objavljamo razgovor v celoti. Gre skratka za to, da sprejeti zakon o splošnem ljudskem odporu veča občutek varnosti naših občanov, hkrati pa seveda tudi spodbuja k čimvečji delavnosti samoupravljalcev in vseh naših ljudi. Zdaj je izredno pomembno, da se občani zavzeto in učinkovito vključujejo v vse oblike splošnega ljudskega odpora.

VPRAŠANJA:

1. Tovariš Jakopič, pred dnevi je republika skupščina sprejela nov zakon o splošnem ljudskem odporu, ki je prvi tovrstni zakon pri nas. Kolikor vemo, posveča zakon še posebno pozornost vlogi krajevnih skupnosti.
2. Kako nameravate določila zakona uveljavljati v našem družbenem in političnem življenju?
3. Kolikor vemo, se del določil, o katerih ste pravkar govorili, že uresničuje.
4. Novi zakon o splošnem ljudskem odporu vsekakor ne sega samo do krajevnih skupnosti, temveč zelo jasno določa tudi obveznosti delovnih in drugih organizacij v pripravah na morebitni vseljudski odpor.

1.

Krajevne skupnosti v mejah svojih pravic in dolžnosti izvajajo naloge na področju priprave občanov na splošni ljudski odpor ter na področju civilne zaščite in druge naloge, ki jih za področje splošnega ljudskega odpora določa statut občine ali statut krajevnih skupnosti. Priprave na splošni ljudski odpor opravlja odbor krajevnih skupnosti za splošni ljudski odpor.

Odbor krajevnih skupnosti za splošni ljudski odpor skrbi za organizacijske, politične, materialne in druge priprave za splošni ljudski odpor, ustvarja in preučuje pogoje za krajevnim razmeram ustrezajoče oblike splošnega ljudskega odpora ter skrbi za vzgojo in usposobljenost občanov za splošni ljudski odpor.

Pri opravljanju svojih nalog odbor krajevnih skupnosti za splošni ljudski odpor uresničuje smernice pristojnih občinskih organov. Odbor za splošni ljudski odpor lahko ustanavlja podobore za posamezne vasi oziroma naselja, ulice in soseske ter komisije za izvajanje posameznih nalog s področja splošnega ljudskega odpora.

Po svojem položaju sta člana odbora krajevnih skupnosti za splošni ljudski odpor poveljnik teritorialne oziroma partizanske enote, kot jih imenuje zakon, in vodja štaba za civilno zaščito na območju krajevnih skupnosti. Svet krajevnih skupnosti imenuje druge člane odbora izmed predstavnikov družbeno političnih organizacij in društev ter drugih občanov iz območja krajevnih skupnosti, ki lahko največ prispevajo k organizaciji in pripravi na splošni ljudski odpor.

Krajevna skupnost je samoupravna skupnost, v kateri prebivalci uresničujejo samoupravljanje na tistih področjih, ki neposredno zadovoljujejo vsakodnevne potrebe družine, gospodinjstev in delovnega človeka. Brez dvoma postane obramba lastnega ognjišča v vojnih razmerah osnovna življenjska potreba in interes vsakega delovnega človeka. Zato ni dvoma, da so krajevne skupnosti kot dejavniki samoupravne družbe že v miru tudi dejavniki narodne obrambe in v kateri se družbeno, predvsem pa zavestno, ne pa oblastno konkretizira načelo oboroženega naroda. Takšne naloge lahko zagotavlja le družbeno zasnovan organizem v krajevni skupnosti, ki bo lahko pritegoval širok krog občanov k izvajanju njihovih samoupravnih pravic in dolžnosti na področju obrambe. Tudi praksa je nakazala potrebo po odboru za splošni ljudski odpor, ki naj bi skrbel za politične, materialne in druge priprave splošnega ljudskega odpora, ustvarjali in preučevali pogoje za ustrezajoče oblike splošnega ljudskega odpora ter skrbel za vzgojo in usposobljenost občanov za splošni ljudski odpor.

2.

Izhajamo iz tega, da je potrebno splošni ljudski odpor pripravljati v vsakem naselju, krajevni skupnosti in delovni organizaciji ter ga povezovali v celovit sistem na ravni občine, republike in Jugoslavije ter omogočiti, da pridejo povsem do izraza izvirnost, iniciativnost, krajevne razmere, zlasti pa osnovna zahteva, da na ustrezen način vključimo slehernega občana. Zeleni smo poudarili, da bosta v vojnih razmerah osnovna celica odpora zlasti krajevna skupnost in občan, ne da bi s tem kakorkoli spreminjali status občine kot družbeno politične skupnosti. Svet občinske skupščine za narodno obrambo koordinira namreč delo krajevnih skupnosti na področju splošnega ljudskega odpora in skrbi za zagotovitev materialnih in drugih sredstev za to delo, občinska skupščina na področju obrambnih priprav in oboroženega odpora pa daje splošne smernice za delo krajevnih skupnosti. Te okvirne določbe dajejo občanom vse možnosti, da v mejah svojih pristojnosti določajo krajevnim skupnostim naloge in pristojnosti oziroma jih opredelijo v statutih tako občin, kot tudi krajevnih skupnosti.

Prav gotovo je, da te in druge naloge lahko komuna uspešno uresniči le, če bomo v krajevni skupnosti prav prek odborov SLO — podobno je tudi v delovnih organizacijah in na vasi — dosegli neposredno zraščanje ideje SLO z občanovo aktivnostjo. Odbori za SLO bodo namreč najustreznejši organizem, ki bo omogočil, da se bodo prav vsi občani seznanili z osnovami SLO ter da bo le-ta postal ena od mnogih oblik samoupravne dejavnosti občanov. To toliko prej, ker skoraj praviloma delujejo v krajevni skupnosti poleg krajevnega odbora tudi ZK, krajevna konferenca SZDL, mladinska organizacija, rezervni oficirji, Zveza borcev, organizacija RK, civilna zaščita in druge organizacije, ki smo jih že omenili. Očitno je, da le skrb vseh teh za uveljavitev SLO ter usposabljanje njegovih pripadnikov v krajevnih skupnostih lahko dajo SLO pravo širino in prispevajo, da bo naša obrambna pripravljenost prisotna povsod v družbenem življenju. Z ustanavljanjem odborov SLO v krajevnih skupnostih bomo ustvarili vse možnosti za odkrivanje in razvijanje izvirnih oblik in za prilagajanje koncepcije SLO resničnim potrebam, razmeram in možnostim posamezne sredine. Zavedati se moramo namreč, da je to ena od bistvenih lastnosti SLO, njegova moč in prednost.

3.

Sploh je značilnost zakona o SLO v tem, da se vrsta njegovih določb že izvaja v praksi. Tako so na primer že v 800 krajevnih skupnostih ustanovljeni odbori za splošni ljudski odpor, kar pomeni, da je mimo tistih, ki so vključeni v priprave SLO v občini, delovnih, družbeno-političnih organizacijah in društvih, zajetih novih, 10.000 ljudi na področju obrambnih priprav. Mnogi odbori so že našli vsebino in obliko svojega dela in postajajo nosilec vojno izobraževalnega in vzgojnega dela. Sodelujejo pri materialnih pripravah, organizirajo spoznavanje orožja, sodelujejo pri pripravah vaj in na najbolj neposredni način povezujejo prebivalce z oboroženimi partizanskimi enotami, pospešujejo aktivnosti pri uveljavljanju priprav za razne oblike odpora, se ukvarjajo z vprašanji samozaščite, civilne zaščite itd.

(NADALJEVANJE PRIHODNJIČ)

POKOPANI³ V. LIKAR: UPI

Se novih strojev ne moremo kupiti, pa smo nameravali zidati novo tovarno, so se menili na delavskem svetu. Ne vem ..." je bil sošolec neodločen.

"Ne gre za to," je planilo iz Toneta. "Rad bi šel ven, ne maram biti doma. Vedel si, kam se je treba obrniti v Nemčiji. Se kaj poznaš?" je z očmi in besedami silil v sošolca Tone.

"A, tako ... no, ja, še vedno imam naslov, še sprejemajo," si je oddahnil sošolec, ko je uvidel, da Tonetovi želijo ne bo težko ustreči. Na kos papirja je napisal nemški naslov v Stuttgartu ...

Ko so kolesa vlaka utrjujoče ropotala proti meji, je Toneta še enkrat prijel domotožje. Svoje misli je odvrnil kot težke, nadležne sanje, ni maral misliti na domače, na kmetijo, še zlasti ne na Marijo. Ko je bila meja z njim, si je oddahnil. Oddahnil zato, ker zanj poti nazaj ni bilo več.

Šele čez dva meseca je v domačo vas prišlo Tonetovo pismo. Mati se je spet zjokala, oče je stisnil zobe in se obrnil, da ne bi pokazal solz, ki so mu silile v oči. Tonetovo pismo je bilo kratko, jedrnatost, stvarno: "Vsaj še dve, tri leta me ne bo domov. Delam veliko, tudi po dva šihita na dan. Zaslužim dobro, ker živim skromno. Če bo šlo vse po sreči in če se kaj ne obrne na glavo, bom ostal tu toliko časa, da bom zaslužil za traktor, kosilnico ..."

Iz vsake Tonetove besede v pismu je bilo očitno, kako hudo mu je za domom, za domovino, za domačimi. A domov ni hotel. Že res, da je zapisal, da bo v Nemčiji toliko časa, da bo zaslužil za traktor, a za pravi vzrok je Tone dobro vedel: pozabiti na Marijo. Zato se je toliko gnil. Malo je spal, skoraj nič ni jedel in tovarnar — delal je v zasebni tovarni stolov — mu je večkrat prav po očetovski prigovarjal: "Anton, Du arbeitest zu viel!" Pomagala ni nobena beseda.

Tujine ni poznal: stanoval je nad delavnico, pri gospodarju. Ven ni hodil, v kinu ni bil nobenkrat, v gostilni tudi ne. In pozabiti tudi ni mogel: kot z mečem pa ga je zbadlo materino pismo. Leto dni po tistem, ko je zavezal culo, je dobil sporočilo, da se je Marija omožila — z Andrejem.

"Bo vsaj mir!" se je tolažil z besedami, a srce je jokalo. Marije ni mogel preboleti niti po letu dni. Čeprav si ni nikoli očitil, da je ravnal nepreudarno ali prehitro, da je na slepo verjel kratkemu pismu brez podpisa, se je dostikrat zalotil v premišljevanju o tem, ali bi ne bilo bolj pametno, da bi se z Marijo takrat raje pošteno pomenil, kot da ji je samo vrnil pismo, se obrnil in odšel.

Po dveh letih in pol življenja v bližini Stuttgarta je menil, da je čas, da gre, da se vrne domov. Zaslužil je dovolj za traktor. Ko se je pojavil na domačih vratih, je mati jokala od sreče, oče mu je trdo stisnil roko. Bil je domač, kot da niso pretekla skoraj tri leta. V delo se je vrnil z garaškim navdušenjem: zanj, za sina kmeta, za kmeta po duši je bil čisto nekaj drugega delati na polju, na travniku, pri živini, kot pa z avtomatiziranimi gibi streči mrtvemu stroju, pa če je ta še tako spretno sestavljen.

Marije skoraj da ni videl, tudi z Andrejem se je redko srečal. Zato pa se je toliko pogostejše videval z Andrejevo sestro Jano. Od časa do časa se mu je zazdelo, kot da ga Jana skuša ujeti, zato niti ni bil posebno presenečen, ko jo je neke sobote kakor mimogrede srečal, ko se je vračal s polja domov. "Jutri je praznik, mar boš tudi delal?" ga je vprašala.

"Nee, najbrž ne," je bil previden z odgovorom, ker ni vedel, kam meri.

"Kaj ko bi se šla malo posončiti k reki? Maj je že, in če bo lepo vreme, bo kar toplo," je bila Jana takoj pripravljena z vprašanjem.

Toneta je imelo, da ne bi rekel ne bele ne črne, ker je bilo vprašanje zastavljeno tako naravnost in nepričakovano. Jana pa je tako vprašujoče in pričakujoče gledala, da ni mogel drugače, kot da je nekaj zamomljal in prikal v znak sprejetega predloga.

O tem, ali je sreča ali ne, da je v nedeljo popoldne sijalo sonce, Tone ni potem nikoli premišljal. Z Jano sta bila edina kopalca na travniku za vasjo. Pravzaprav sploh ne bi mogli reči, da sta bila kopalca, saj nista imela namena iti v premrzlo vodo. Bila sta pač samo v kopalcah.

Ko se je Jana slekla v kopalke, je Tone pomislil, da je taka še lepša kot je bila v resnici, v vsakdanji delovni obleki. Če je bilo to, da je ni primerjal z Marijo, dober znak za to, da je nanjo že pozabil, potem Marije ni bilo več v njegovem srcu. Če bi dekletu primerjal, bi moral ugotoviti, da je Jana bolj potegnjena, višja in tanjša okrog pasu in da ima Marija več prsi od nje. Ampak o tem Tone to popoldne ni razmišljal.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Zveza borcev pa nič!

Kaj Jeralova mama ni zaslužila skromne zahvale?

V vašem listu z dne 15. julija sem zasledil članek „Župnik se je spomnil zaslužne matere.“ v katerem je opisnik Boris Debelak iz Krmelja lepo opisal življenjsko pot umrle partizanske matere.

Tudi jaz sem bil navzoč na tem pogrebu. Ljudje so se zgrajali že na samem pokopališču, ker so pričakovali, da se bo vsaj eden poslovil v imenu ZB, saj so

Jože Martinčič

V Smarjeških Toplicah letos ne bo živahnosti, tovarštva in srečne dobrote našega rojaka Jožeta Martinčiča. Pred dnevi so ga pokopali v 73. letu starosti v francoskem Lensu. Jože Martinčič iz Stopič na Dolenjskem je prehodil trnovo pot proletarca — komunista, saj se je že v mladih letih začel boriti za pravice delavstva. V rudniku Beočin je kmalu prišlo navzkriž z rudniško upravo in kot mnogi drugi je moral

tudi on na tuje. V francoskih rudnikih je bil kopač, a nikoli ni pozabil domovine. Kadar je mogel, je prihajal na obisk v Slovenijo. Zadnjič je prišel domov pred dvema letoma, ko je proslavljal 50 let svojih sindikalnih in partijskih revolucionarnih idej. Dolenjski list mu je bil vsakotredensko drago domače pismo, kot je rad poudarjal, in kadar je le mogel, se je oglašil tudi v našem uredništvu.

Jože Martinčič se je včlanil v francoski sindikat in partijo, pri delavcih si je pridobil velik ugled, še posebno je bil spoštovan med našimi izseljenci v Franciji.

Ko je po 30 letih dela v rudniku šel v pokoj, je bil zaradi silikoze 100-odstoten delovni invalid. Delal je še naprej: bil je eden izmed voditeljev slovenskih izseljencev v severni Franciji, za svoje delo v francoskem sindikatu in tamkajšnji komunistični partiji pa je dobil številna odlikovanja.

Smrt našega rojaka Jožeta Martinčiča predstavlja bolečo izgubo, saj smo izgubili velikega prijatelja, ki so ga tudi v Franciji poznali kot človeka, ki se je neprestano boril za pravice delavcev in ki ni nikoli pozabil svojega rojstnega kraja.

počastili njeno zadnjo pot s praporom in vencem.

Ne verjamem, da ne bi bil nihče od prisotnih članov in odbornikov ZB, bodisi občinske ali krajevne organizacije, sposoben, da bi ji izrekel vsaj skromno zahvalo za delo in žrtve. To je le skrajna malomarnost odgovornih iz organizacije ZB, za katero ni opravičila. Duhovniku, ki je izrekel besede: „Trije njeni sinovi so dali življenje za domovino, da mi živimo boljše življenje ...“ pa izrekam zahvalo v imenu vseh, ki smo Jeralovo mamo poznali.

Strinjam se z mišljenjem tovariša Debelaka, da običajno govorimo le takrat, kadar umre kdo od tistih, „ki so nekaj pomenili“ ali „bili na položajih.“ Tako je, žal, v tem primeru tudi dejansko bilo.

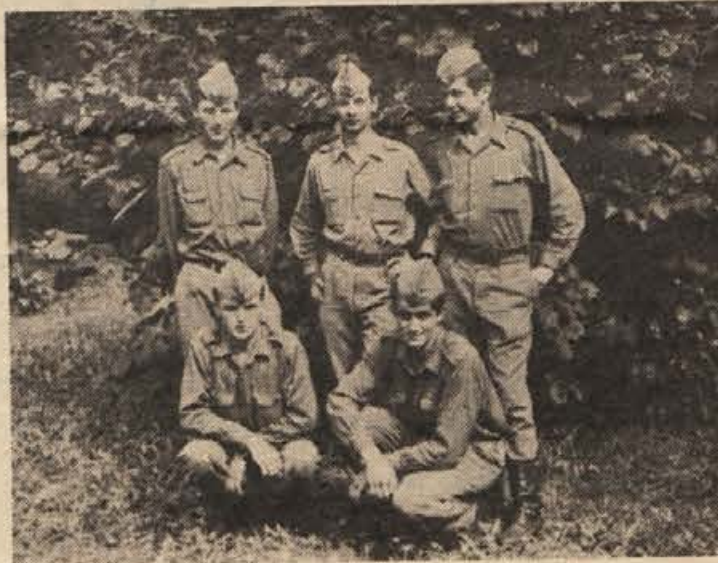
AVGUST GOLOB,
SEVNICA

POMAGAJ SI SAM
IN UNIOR[®]
TI BO POMAGAL

Cenjene potrošnike obveščamo, da bomo začeli posloovati

● v na novo preurejenem lokalu na Cesti kom. Staneta v Novem mestu
od 25. do 30. 8. 1971.

v prostorih bivše prodajalne BOROVO.
Se priporočamo!

Pretežka beseda?

Blagajna Dolenjske banke in hranilnici na Trdinovi cesti v Novem mestu, v sredo, 11. avgusta, ob 11. uri. Več nas je stalo okoli blagajniškega okenca, pred katerim se je promet kar hitro odvijal. Opazoval sem tovarišico srednjih let, ki je na hranilno knjižico vložila kakih milijon in pol starih dinarjev, vse v rdečih bankovcih po 10.000 S din.

Videlo se je, da stranka ni večša štetja denarja po bančnih predpisih, saj v naših mestih in na podeželju res ni mnogo ljudi, ki bi večkrat vlagali take zneske na hranilno knjižico. Zato me je zabolelo, ko je blagajničarka po tem, ko je kupček bankovcev ponovno premetala in

prešela, ker pač niso bili zloženi točno po „slikah“ oz. po enakih straneh, rekla stranki tole:

„Gospa, drugič denar zložite!“ Res, zapeklo me je, kajti pogrešal sem skromno besedico „prosim“, kakršno radi uporabljamo tudi za precej manjše usluge in medsebojne stike. Menim, da so banke in hranilnice ter njihove izpostave zaradi ljudi, ne pa stranke zaradi bank. Spodobni pa se reči to vljudnostno besedico tudi pri mnogo manjših zadevah, kot je prostovoljna vloga občana katerikoli naših hranilnic in bank!

Prosim, brez zamere!

T. M.,
NOVO MESTO

PRIVOŠČITE SI
TO ZADOVOLJSTVO!

Lasko pivo

KMETIJSKA ZADRUGA »KRKA«, NOVO MESTO

obvešča sindikalne organizacije in vse ostale potrošnike, da bo v teh dneh pričela prodajati

JEDILNI KROMPIR

sort igor in cvetnik v obratu Zalog pri Novem mestu in

KVALITETNE HRUŠKE

iz plantaže v Strugi pri Otočcu.

Nakup je možen vse delovne dni.

POZDRAV IZ KRALJEVA

Belokranjski fantje Andrej Šobar iz Vranovičev, Martin Vrtin iz Doblič, Martin Matkovič iz Dragatusa, Alojz Kuzma iz Brdarcev in Stanislav Grdiša iz Črnomlja se vam oglašamo iz Kraljeva, kjer služimo vojaški rok. Tudi tukaj smo naročeni na Dolenjski list, kajti v njem lahko beremo res o vseh zanimivostih in dogodkih iz domačih krajev, še posebej o tistih, ki nas najbolj zanimajo. Zato želimo v vašem listu pozdraviti vse domače in si želimo skorajšnjega snidenja z njimi, pozdravljamo pa tudi vsa belokranjska dekleta in fante. Andrej Kuzma se posebej pozdravlja očeta, ki je zaposlen v Nemčiji.

BELOKRANJCI

F.S. Finžgar 15 STRICI

Mihor je prikimal in počasi začel večerjati. Boltežar se jedi ni dotaknil. Sedel je na stol, ob katerega je postavil skatlo, se zagledal v belino praznina in mislil na Lucijo. Ni si pa mogel misliti, da je bila Lucija sobico pripravila tedaj, pred tisto potjo, na kateri jo je ustavil oče ...

Ko so zadnji, ki so prišli kropiti in čuvati k mrličema, odšli, so se domači zbrali pri mrtvaškem odru in dolgo molili. Potem je ostala pri luči le še stara samska Veselka, ki je prečula in predremala že desetletja pri mrličih po vsej sosesčini. Domači so se potaknili, kamor je kdo vedel, in se naslonili za nekaj ur v pobiti trudnosti.

Mihor je v lepi postelji trdno zaspal. Boltežar je pa napeto čul in čakal, da je vse potihnilo.

Tedaj se je splazil iz postelje, odvezal skatlo in bos neslišno šel k Luciji. Veselka je slonela z glavo na mizi in trdno spala. Boltežar je odprl skatlo. Vonj cvetja je udaril iz nje. Začel je jemati: nagelj za nageljnjo, rožo za rožo. Z nepopisno nežnostjo je nosila ta od rude in krampa črna roka cvet za cvetom na oder in ga tro-

sila po obeh mrličih. Dva velika cveta je prihranil za nazadnje: rdeč nagelj je vtaknil v sklenjene roke ob križ Luciji in bel nagelj je stisnil med drobčkene prste Gašperčku. Ko je opravil, je sklenil roke in gledal. Kot otroku, ki je razpostavil podobice po klopi, mu je zasijal obraz v vselem nasmehu. Zdelo se mu je, da se je nasmehnila tudi Lucija in se zahvalila za rože. S tem smehom v duši je tiho zginil na izbo.

Na Lucijin in Gašperčkov pogreb se je zgrnila vsa okolica. Resnična žalost je prevzela duše. Celo srca, ki je v njih tlela zavist ob Lucijinih poroki, so bila polna ljubezni.

X

Po opravljeni pogrebščini so bili vsi s Podloga zbrani v hiši. Maruša in Štefa tudi.

Gašper je bil strt, da se je smilil vsakemu, ki ga je pogledal. Oče je kar ves klonil. Glava se mu je povešala na prsi, zamisljen je hodil po sobi.

Vsi so molčali in vsi so bili kakor na trnju. Maruša, ki se ji še ni godilo bolje kot za gospodinjstva Lucijinega, se je še venomer usekovala. Štefa je bingljala z nogami in plašno gledala po sobi.

V vseh srcih je bila ena misel. Toda nikogar ni bilo, da bi bil izpregovoril pravo besedo.

„Ah, kako je dolgčas!“ je nenadoma vzdihnila Štefa, ki je tolikanj prečebljala z Lucijo.

Boltežar je zakašljaj, Gašper se ni ganil, oče pa je hodil in hodil po sobi.

Ko ni bilo molka ne konca ne kraja, je Mihor vstal s klopi pri peči in suho povabil brata: „Boltežar, iti bo treba.“

Tedaj je planila Štefa k Mihorju in ga pritiskala nazaj na klop:

„Nikamor ne pojdi! Ne smeta! Ah, ko je tako dolgčas!“

Mihor je res sedel nazaj. Štefa se je vrinila med oba brata na klop in ju držala za roke:

„Nikoli več vaju ne izpustim. — Pri nas bosta. Kajne, oče, da ne smeta stran?“

Šimen je hodil in hodil.

Tedaj se je oglašila Maruša: „Gašper, tak blekni no! Ali ni že dovolj nesreče in puščobe na Podlogu? — Oh, ti možaki, kakšni ste.“

Maruša je zajokala in med jokom neiskreno grozila:

„Še jaz — prav gotovo — še jaz poberem cunje. Ko ste takšni! — Oh, Lucija, ki si pri Bogu, sprosi jim, da spregledajo.“

Zajokala je glasneje in z njo vred Štefa, ki ni izpustila rok bratov in jih je krčevito stiskala.

Gašper je vstal, se obrnil v okno in si brisal oči. Prav na dnu srca, pod vsemi podrtinami, se je dvigala beseda, ki je bila živa ves čas. Rila je kvišku, s strašansko muko, dokler se ni prekopal skozi vse in se ni Gašper sunkoma okrenil od okna, se obrnil k bratom in s hripavim glasom izrekel:

„Ostanita!“

Jok je utihnil, očetu je zastala noga pred oknom, skozi katero je zrl po poti, ki so po njej odnesli Lucijo.

Nemo so prisluškovala srca, ki so bila vsa razbolela.

„Pa se domenimo! Ali ne, Mihor?“ se je z boječim glasom izdal Boltežar.

Vsi so zdaj vedeli, da so pred sodbo. In sodnik — oče — je stal ter gledal skozi okno. Tesna skrb je razganjala vsem prsi. Pridrževali so sapo. Celo ura, ki so jo ustavili ob Lucijini smrti, še ni tiktakala. Oče je privzdignil pleča. Vsi so slutili, da se zdaj okrene in razsodi. In res se je z desno ramo na pol obrnil po hiši, a jo je hitro umaknil in šel globoko po sapo, da je zašumelo skozi nosnice:

„Nismo se domenili, ko sta šla, treba se nam ni, če ostaneta. Kdor je naš, ve, kje je Podlog, in Podlog bo vedel zanj do konca dni.“

Maruša je od veselja zajavskala:

„O, Lucija, kakor sem verovala, tako je; v nebesih si. Čudeže delaš.“

Štefa je poskakovala pred bratom in ju držala za rokave, vsem pa je zdrnila strašna teža s src.

Nekaj let je preteklo. Oče Šimen si je sezidal na sončni strani hišo za kot na poslednja leta. Pa ne samo sebi. Vsem trem sinovom je sezidal sobice. Vse drugo je teklo z delom iz dneva v dan, samo Štefa je rasla in gospodinjila in je bila kar naenkrat pod vrhom.

Ko je Šimen začutil, kako mu drsa poje in pripeva k pogrebu, je sklical sinove:

„Sedaj je zadnji čas. Odločite se,

kdo prevzame Podlog. Jaz ne morem več.“

In je izpregovoril Gašper: „Enkrat sem ljubil, enkrat pretrpel to strašno smrt. Ne bom nobene več, razen svoje.“

In je izpregovoril Mihor, že nekaj let samouki živinski zdravnik za vso sosesčino:

„Nikoli nisem maral žensk, saj veste. Kaj bi potlej ril v trpljenje.“

In je spregovoril Boltežar, hišni kovač in sodar:

„Postarali smo se. V kuhinji je tista, ki je zrela za zakon in za Podlog.“

Vsi so se veselo spogledali, samo oče je še pomolčal. Nato je razsodil: „Prav imaš. Naša je, id manj kot vi.“

In so omožili Štefo ter dobili zeta na Podlog. Oče Šimen je poskrbel zase in za sinove, izročil Podlog mladima, sam s sinovi se pa umaknil v kot. Tik pred smrtjo je še zaprosil, da so ga dali k oknu:

„Glejte, fantje, same poseke — vse okrog golo in izmozgano. To so dote — to je tuja družina pri gruntih. — Grunti hirajo. — Podlog pa stoji ...“

Nov zarod so dobivali na Podlog. Strici so Štefi sproti jemali otroke in jih pestovali in vodili s seboj na polje in v gozde, da je bila mlada mati kar huda, češ vse mi poberete, kaj bo zame? Strici pa so se smejali:

„Nič se ne boj, Štefa! Bog ima otrok še dovolj, Podlog pa zanje prostora in kruha.“

In smejala se je še Štefa: „Saj pravim, ti naši strici!“

KONEC

»PIONIR« Novo mesto

RAZGLAŠA

prosta delovna mesta

- več strojeplak za delo na direkciji
- več elektromehaničarjev za delo v mehansko-kovinskem obratu
- več avtoelektričarjev za delo v mehansko-kovinskem obratu
- več avtokleparjev za delo v mehansko-kovinskem obratu
- kovača za delo v mehansko-kovinskem obratu

Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Za vsa delovna mesta je uvedeno poskusno delo. Ponudbe z življenjepisom in opisom dosedanjih zaposlitev pošljite na naslov: SGP »Pionir«, Novo mesto, Kettejev dvor 37.

Razpisna komisija

Dolenjskega muzeja v Novem mestu

razpisuje

za nedolocen čas prosto delovno mesto

UČITELJA PEDAGOGA

Pogoji: višja izobrazba zgodovinsko-zemljepisne smeri z najmanj štiri letnimi delovnimi izkušnjami, opravljenim strokovnim izpitom in dokazilom o aktivnem delu v družbeno-političnih organizacijah

Prijave s potrebnimi dokazili sprejema razpisna komisija 7 dni po objavi tega razpisa.

TRGOVSKO PODJETJE

»NAMA«

LJUBLJANA, Tomšičeva 2

objavlja prosta delovna mesta za

BLAGOVNIC V KOČEVJU

1. vodjo ekspedita
2. prodajalca tehnične stroke
3. šoferja
4. učenca za poklic mesarja-sekača

POGOJI:

pod 1. trgovski poslovodja ali prodajalec in 5 let prakse, poskusno delo 1 mesec
pod 2. prodajalec, poskusno delo 1 mesec
pod 3. šofer C kategorije, poskusno delo 1 mesec
pod 4. uspešno končano osemletka

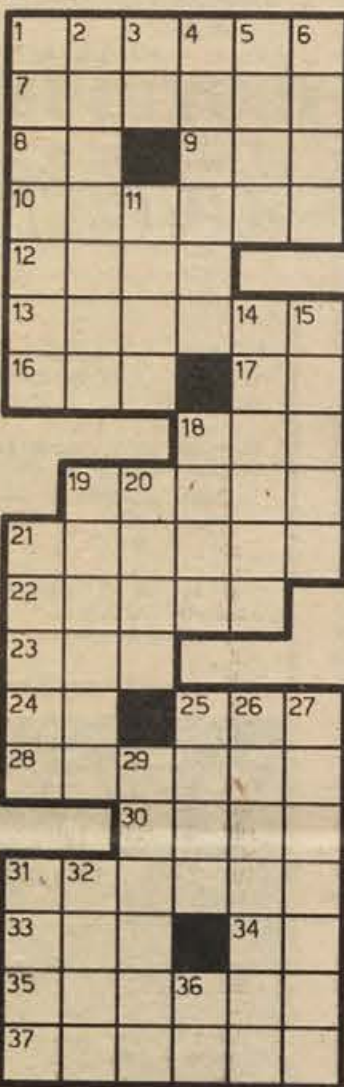
Delo za nedolocen čas.

Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o izobrazbi in praksi sprejema kadrovska služba podjetja 8 dni po objavi.

Za kratek čas

VODRAVNO: 1. grški bog sonca, 7. na kup zloženovejveje na poseki, 8. simbol za radij, 9. japonski denar, 10. odglasitev, 12. francosko ime (smučar Auger), 13. opaž, 16. kitajski politik (Ce Tung), 17. nekdanja El Ni, 18. svinčnica, grezilo, 19. enocelčni žival, menjačnica, 21. del mize, 22. orač, 23. doba, 24. ljudska pritrilnica, 25. izrastek na glavi, 28. zemljepisna knjiga, 30. srbska reka, pritok Morave, 31. naravnost, zavest, 33. reka na Peloponezu, 34. jadranski otok (blizu Zadra), 35. pokveka, 37. madžarsko moško ime;

NAVPIČNO: 1. strokovnjak za kmetijstvo, 2. davni čas, 3. znakma težkih tovnjakov, 4. zaničljiv izraz za kričavega človeka, 5. oblačilo, pokritje, 6. znani roman franc. pisatelja Zolaja, 11. jed, 14. shranjevalec milicev, 15. marokanska utelema, 18. Zeusova ljubica, ki mu je rodila Helena in Dioskura (Dvojčka), 19. najvišji turški vrh, 20. dišeča rastlina, 21. tekstilni proizvod, 25. nemška reka (Elbe), 26. razčlenitev, 27. čuvaj, 29. pesništvo, 31. razstrelno orožje, 32. stara ploskovna mera, 36: Anton Dermota.

EVROTRANS Ribnica

PODJETJE ZA TRANSPORT IN SPEDICIJO

RAZPISUJE

prosta delovna mesta

VOZNIKOV C-E KATEGORIJE

Pogoj: kvalifikacija za voznike C-E kategorije

Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom ter dokazili o izobrazbi in praksi naslovite na Evrotrans Ribnica — filijala Ljubljana, Kotnikova ulica 18.

Razpis za delovna mesta voznikov velja do zasedbe.

KMETIJSKA ZADRUGA TREBNJE

razpisuje dve prosti delovni mesti

na bencinski črpalki v Mokronogu

Pogoj: KV trgovski delavec

Rok prijave 30 dni.

7 bratov — 7 nogometašev

Bratje Weiss iz Črnomlja — nogometno moštvo: od Jožeta do Toneta

Kdor se zanima za šport, je gotovo že slišal za Weisse, nogometaše Bele krajine iz Črnomlja. V tej ekipi so večkrat nastopili tudi po štirje Weissi obenem in brez tega priimka si je bilo moštvo težko predstavljati. Zdej pa se je sedmim bratom ponudila priložnost, da bi končno zaigrali vsi skupaj kot eno moštvo. V Ožlju bo tekmovalje iz ekip, sestavljenih iz samih bratov, v malem nogometu. Sedem Weissov se bo na igrišču prvič zbralo v eni ekipi.

Družina Weiss je prava športna družina. 8 bratov in sestra — vsi so postali strastni športniki. Zinka je bila zelo dobra rokometkašica, 7 bratov se je navdušilo za nogomet, a tudi osmi — Pavle — je rad tekal za žogo. Razen tega so dobri tudi v drugih športih: kegljanju, rokometu, kosarkarstvu.

Sedem bratov — sedem nogometašev, to je redkost. Weissov, klan! Zbogobracarjev sestavljajo: Jože, 39 let, Vinko, 38, Stane, 36, Stefan, 35, Lojze, 25, Drago, 22, in Tone, 19 let.

Prvi je z nogometom začel Jože, kmalu za njim pa še Vinko. Za njima so začeli bratci druzgim

še ostali. Nogomet je postal prava družinska tradicija. Ko sem jih vprašal, kako to, da so se vsi navdušili za nogomet, so mi odgovorili: »Zraven naše hiše je bilo igrišče in na njem smo se podili od mladih nog. Mlajši so potem to kar pobrali od starejših. Na začetku nas je čez preganjal s pasom, a se je moral z našim konjskim spriznati in danes je nad nami navdušen.«

Vseh sedem bratov je igralo v črnomajskem nogometnem klubu. Jože je včasih zabijal gole, Stefan je bil izvrsten branilec, Vinko je kljub letom še danes zelo dober. Tone pa je najboljši strellec danes. Sedaj igrajo za Belo krajino še štirje: Vinko, Lojze, Drago in Tone.

Kot kaže, se bo družinska tradicija nadaljevala: Jože in Stane imata po enega sina (9 in 12 let) in oba se sedaj navdušeno nabijata žogo.

Fantje so mi zabijali, naj zapiskem: »Če je kje osem bratov, ki vsi igrajo nogomet, jih pozivamo na dvojbo. V Ožlju nas bo stalno na igrišču lahko samo 6, mi pa bi radi, da bi igralo vseh osem skupaj. Torej — čakamo na moštvo osemih bratov!«

O IZKOPAVANJH V ŽELJNAH PRI KOČEVJU

Ko so na Kočevskem živeli mamuti...

Najdeno več orodja, kosti in oglja — Najdbe tudi iz drugih dob — Kadar je bil človek ogrožen, se je zatekal v jame — Željske jame le poredkoma naseljene — Obiski iz drugih planetov so nedokazana trditve

Od 14. julija do 3. avgusta so ob vhodu v Željske jame pri Kočevju odkopavali bivališče pračloveka. Dela je financirala Slovenska akademija znanosti in umetnosti, vodil pa jih je dr. Mitja Brodar, specialist za staro kameno dobo (paleolitiko ob-

— STAREJŠO (DOLNJO) KAMENO DOBO od 600.000 let pred našim štejetjem (oziroma milijon let pred našim štejetjem) do 250.000 let pred našim štejetjem. Takrat se prvi pojavljajo bitja, ki jih lahko s polno pravico imenujemo ljudi (arhantropi).

Dr. Mitja Brodar, ki je vodil izkopavanja, je vsako pomembno najdbo narisal in vpisal v dnevnik. Opisal je tudi točno globino, v kateri so posamezne predmete našli. (Foto: J. Prime)

dobbo), ki je trajala nekako od milijon let (nekateri viri navajajo 600.000 let) pred našim štejetjem, do 10.000 let pred našim štejetjem.

Posebnost stare kamene dobe je, da je človek uporabljal kameno orodje, ki ga je obdeloval s toččenjem, medtem ko sta za mlajšo kameno dobo značilni že brušenje kamene orodja in keramika.

Stara kamena doba (paleolitik) je obdobje nastanka in razvoja človeka. Deli se na:

— SREDNJA KAMENA DOBA od 250.000 do 50.000 let pred našim štejetjem. Pojavi se naprednejši tip človeka: predneandertalec in neandertalec. Že poenostavno uporabljajo tudi orodje iz kosti. Prvič ugotovljeno pokopavanje mrtvih.

— MLAJŠA (GORNJA) KAMENA DOBA od 50.000 let pred našim štejetjem do 10.000

let pred našim štejetjem. Lepše obdelano orodje. V tem obdobju je nastal današnji človek (homo sapiens). Uporabljajo že igle, ušesi in brez njih, lok, puščico, metalec kopali. Prva človekova umetnost: risbe, slike, gravirane, reliefi, plastike. Slike na stenah jam (Altamira) itd. (Skrasjani po Enciklopediji Leksikografskega zavoda.)

NA ROBU VEČNEGA SNEGA

Z dr. Mitjem Brodarjem smo se med izkopavanjem v Željskih končali. Boste kasneje nadaljevali?

Kdaj je po vaših ugotovitvah živel željski človek oziroma pračlovek, katerega sledi ste našli med tem odkopavanjem?

Tukaj je živel človek (takrat še homo sapiens) okoli leta 20.000 pred našim štejetjem.

Takrat je pri nas trajala oziroma se končevala četrta ledena doba.

Se je trajala. Vočni sneg ali led je bil pri nas še na Gorenjskem. V naših krajih — tudi v Željskih — okolici — so živeli še verni jeleni, mamuti, alpski svizci in razne druge živali.

Je takih najdb, kot je željsko, pri nas in v svetu več?

Tako kulturo smo v Sloveniji kljub 40-letnemu načrtnemu delu odkrili oziroma domnevali, da jo bomo odkrili, le nekaj 25 mestih. Največ sorodnih najdb je pri nas v okolici Postojne, v Evropi pa še v Italiji, Rusiji in na Češkem.

Je na Dolenjskem še kaj odkrito najdbišče pračloveka? — Se, pri Kostanjevici, vendar tam na prostem, medtem ko smo ga to odkrili v jami oziroma ob vhodu v jamo.

Za štiri je hkrati prala plenice

V dobrem letu dni je Ivanka Grabovac dvakrat povila dvojčke — Na dan je morala oprati na roke po 70 plenit — V hiši ni vode, čeprav bi jo morali dobiti že za letošnje novo leto

Mlade mamice rade tarnajo, koliko dela imajo z majhnim otrokom kljub vsem sodobnim gospodinjiskim pripomočkom, kot so pralni in pomivalni stroji, mešalci, sesalniki, sušilniki in ne nazadnje — tašče.

Spomnil sem se, kako sem pred dvema mesecema ali manj nekaj več videl iz avta mamico, ki je v vozičku za dvojčka vlekla dva debela mala kričaja. Da, vlekla, in ne peljala, ker sta se na slabi cesti pomolili dve kolesi. To pa se ni vse. Za krilo sta se ji držala še dva otročička, ki sta komaj dobro hodila in se drla na vse grlo. Vsi skupaj pa so pozirali prah, ki se je dvigal za mimo vozečimi avtomobili.

Ko sem čez kake pol ure speljal tam mimo, so mamica in otroci prišli le kakih 40 m daleč. Naložil sem jih v fička in odpeljal na njihov dom v Mahovnik 25 pri Kočevju.

Pred kratkim sem tok družinico spet obiskal. Mamica Ivanka Grabovac, stara 25 let, je otroke predstavila tako: — To sta dvojčiči Gorana in Gordana, stari dve leti in 3 mesece, to pa dvojčka Radojka in Rajko, stara 14 mesecev. Mož dela pri špediciji Združenega KGP. Zasluzili okoli 1.100 din na mesec, razen tega pa dobimo še okoli 300 otroških doklad. Jaz sem seveda doma. Imamo še vrh in nekaj peščenice.

Kako ste zmogli sami vse delo?

— Morala sem. Na dan sem oprala po 70 plenit, čeprav v hiši niti vode nima. Stanovanjsko podjetje (Združenega

KGP Kočevje) je obljubilo, da bomo dobili vodo za novo leto. Zato smo kupili že pred novim letom tudi pralni stroj. Vode se danes nimamo, in tako kljub pralnemu stroju še vedno perem na roke.

Pralni stroj bi perilo dobro ožel in bi bilo hitreje suho. Posebno pozimi je težko sušiti.

Dvojčka si dajeta sama jesti

— Kako pa nahranite vsa ta usta?

— Najprej dajem jesti z žličko večjima dvema. Malima dam stekleničko z dudko v roke pa morata kar sama jesti. Sadjé jedo vsi sami.

— Pogosto zbolijo?

— Nobeden še ni bil bolan, če izvzamem, da sta imela starejša dva, ko sta bila stara mesec in

pol, drisko. Redno jih vodim na vsako obvezno cepljenje.

— So v vaši ali moževi rodbini dvojčki pogosti?

— Niti v moji niti v moževi ni bilo nikoli dvojčkov, vsaj kolikor midva veva.

— Vse otroke imate lepo oblečene. Vam kdo denarno ali kako drugače pomaga?

— Vse kupujeva le z moževim plačom.

— Govorica vas izdaja, da niste Slovenka.

— Sem iz Bosne in moč tudi iz okolice Doboja. V Kočevje sem prišla pred tremi leti.

— Vam je dolgačas po domačih krajih in ljudeh?

— Včasih mi je bilo. Pogosto sem si želela domov na obisk. Zdaj, ko imam otroke, pa me nikamor več ne vleče in nič več mi ni dolgačas. J. PRIMC

Ivanka Grabovac s svojimi otroki. Starejši dvojčiči sta Gorana in Gordana, mlajša dvojčka pa Radojka in Rajko. Mami bi bilo zelo olajšano, če bi imela v hiši tekočo vodo. (Foto: J. Prime)

Ste v Željskih našli vse tisto, kar ste pričakovali?

— Sem, samo v nekoliko skromnejših količinah.

Kaj vse ste našli oziroma odkopali?

Razno kamnito orodje, oglje in kosti.

Kakšno orodje ste našli in koliko?

— Skupaj je bilo 16 kosov. To so razni nožički, praskala in strgala. Razen tega smo našli več kamnitih ostankov, ki so bili preostanki predmetov iz zadnjega obdobja.

— Za letos ste izkopavanje v Željskih končali. Boste kasneje nadaljevali?

— Zelo verjetno bo prej ali slej treba nadaljevati, posebno če, ker je ena izmed desetih sond 20 m v notranjosti jame pokazala, da so tam še vedno najdbe iz stare kamene dobe. Vendar je nadaljevanje izkopavanja še stvar denarja. Za izkopavanja ga običajno vedno manjka.

Verjetno ste že slišali, da je neke v zgornjem toku reke Kolpe že precej pred vodo našel neki zagrebški zobozdravnik jama, v kateri je bil našel mamut. Ljudje vedo povedati, da je bilo to odkritje opisano v nekem zagrebškem časopisu. O vsem tem pa sem bral pred leti tudi v eni izmed števil glasila slovenskih jamarjev.

To je bilo pa precej drugače. Jame ni našel zagrebški zobozdravnik, ampak neki inženir, ki je bil zaposlen pri kočevskem rudniku, po rodu pa je bil Čeh. Ta inženir je po Kočevskem iskal ležišča premoga. V enem svojih službenih poročil opisuje, da je v bližini izvra Kolpe našel jama, na steni katere je risba mamuta. Žal ne pove niti kje je jama niti kakšne imenuje. Opis je zelo stvaren in vreden zaupanja, vendar jama kljub

(arhantropi) med milijon do 250.000 let pr. n. št. oziroma predneandertalec in neandertalec v letih 250.000 do 50.000 pr. n. št.

— Ne, tega pa ne smemo trditvi željski človek — če ga tako imenujemo — je uporabljal enako orodje, kot so ga v tistem obdobju uporabljali drugod. Razlika je v tem, da je bil željski človek bolj reven, da je imel manj orodja in da je zato bolj varoval. Ni ga povsod puščal in izobil.

— Za letos ste izkopavanje v Željskih končali. Boste kasneje nadaljevali?

— Zelo verjetno bo prej ali slej treba nadaljevati, posebno če, ker je ena izmed desetih sond 20 m v notranjosti jame pokazala, da so tam še vedno najdbe iz stare kamene dobe. Vendar je nadaljevanje izkopavanja še stvar denarja. Za izkopavanja ga običajno vedno manjka.

Verjetno ste že slišali, da je neke v zgornjem toku reke Kolpe že precej pred vodo našel neki zagrebški zobozdravnik jama, v kateri je bil našel mamut. Ljudje vedo povedati, da je bilo to odkritje opisano v nekem zagrebškem časopisu. O vsem tem pa sem bral pred leti tudi v eni izmed števil glasila slovenskih jamarjev.

To je bilo pa precej drugače. Jame ni našel zagrebški zobozdravnik, ampak neki inženir, ki je bil zaposlen pri kočevskem rudniku, po rodu pa je bil Čeh. Ta inženir je po Kočevskem iskal ležišča premoga. V enem svojih službenih poročil opisuje, da je v bližini izvra Kolpe našel jama, na steni katere je risba mamuta. Žal ne pove niti kje je jama niti kakšne imenuje. Opis je zelo stvaren in vreden zaupanja, vendar jama kljub

iskanju do danes še nismo našli.

Ob zaključku razgovora pa še eno, morda nekoliko čudno vprašanje: Govorite že o žiljskih končah in o nekaterih drugih, ki trdijo ali izražajo domneve, da so človeka na zemlji ustvarila oziroma zaplodila bitja z drugih planetov. Ta bitja naj bi menda še vedno obiskovala in nadzirala zemljo?

— Tako zgodbe se zelo lepo berejo. So zanimive in tudi jaz jih prebiram. Vendar so čisto brez znanstvenih osnov. Pisci takih knjig izkoriščajo vse tisto, kar ni raziskano, kar je dvomljivo in kar se ne da dokazati. Preprosto povedano je vse to tako, kot da bi trdili, da so imeli stari Egipčani brezžični telefon in to trditve opirali na dejstvo, da pri izkopavanjih niso našli — žice.

JOZE PRIMC

AVTOMOBILI CELO NA ZALOGI!

Če se spomnimo velikega povpraševanja po osebnih avtomobilih v prvem četrtletju leta in tega, da se je dobavni rok treh mesecev takrat zdel vsakemu kupcu zelo kratek, je težko verjeti, da lahko zdaj osebnih avtomobilov plačate in preprosto takoj odpeljete! Veliko povpraševanje je vsa leta doslej namreč trajalo do konca septembra. Pri NOVOVEHNI lahko dobite takoj vse avtomobile iz rednega proizvodnega programa ZASTAVE ter smi 8 in ami break, če pa živite na območju DBH Novo mesto, lahko dobite tudi potrošniški kredit. Čakati je treba edinele na VAZ 2101 (Ziguli) in 125 fiat special, za katere tudi ni kreditov. Vozilo fiat 850 ni več v prodaji.

Srečanje dveh herojev

Krog in krog nas je ropotalo. Prvi bataljon se je pomikal čez Mokro, Iško in Sveti Vid proti Cerklji in ves čas imel borbe z ostanki belogardistov, ki so se lažali pred Sercejevo in Ljubljansko brigado. Ločka brigada je skupno s Sercejevo brigado uničila belogardistično postojanko Begunje in razorožila okoli dvesto petdeset dobro oboroženih belogardistov. Mitraljezi so peli od vseh strani, le od ribniške strani ni bilo ničesar slišati. Ko sem komandantu bataljona Imru, ki je bil star partizanski borec, doma iz Premurja, pred odhodom iz partizane pa delavec pri ljubljanski kanalizaciji, rekel, da bo le treba pogledati, zakaj vlada v tem sektorju zatise, so prišli k nam še dva komandirja čet in več tovarišev bork in bolničarke. Bolničarke so oskrbovale zasilno ambulanto v hišah na koncu vasi. V ambulanti je bilo pet težkih ranjenecov.

Z Imrom vas se spoznamela, da bomo počakali, da se vrne naš tank z Bloške planote, nato pa bomo napadli cerkev na Velikem Osočniku, v kateri so se vgnezdili belogardisti. In res, 14. septembra smo okoli četrte ure popoldne pod okriljem tanka začeli napadati belogardistično postojanko, a nam zaradi slabih čet in tma tega odpora obsegancev tudi s pomočjo tanka ni uspelo. V tem napadu je tretji bataljon utrpel nove žrtve: eden je padel, nekaj borec pa je bilo ranjenih. Zaradi utrujenosti borec je komandant Imre odredil umik, postavil pa je močne zasede, da je belogardistom onemogočil prebiti se skozi naš obroč. Proti večeru sem komandanta Imra vprašal, če mu naj pošljem pomoč, ker je v bližini vasi Rob počival drugi bataljon, a Imre je pomoč odklonil in ni rekel, da bo sam s svojimi borci uničil postojanko, še preden bo prišla belogardistom na pomoč nemška vojska, ki je prodrla proti nam iz Ljubljane. Tudi belogardisti v cerkvi Velikega Osočnika so nestrno čakali, da bodo za našimi hrbi zarežale nemške stroje.

Druge jutro je Imre ukazal svojim borcem ponoven napad, in ko sem okoli devete ure dopoldne prišel na položaj, sem že jaz spodbujal borec, da bi čimprej uničili to belogardistično gnezdo. Ko pa sem med jurjem zaslišal eksplozije bomb v okolici hiše, v kateri so se lažali naši ranjenci, sem se zgrozil. Ročna bomba, ki jo je belogardist vrgel iz zvonika cerkve, je priletela med naše borec v zaklonu in od petnajstih borec je bil eden ubit, trije pa ranjeni. Ni se še razkldali dim eksplozivne bombe, še sem opazil, kako je naša mlada bolničarka skočila iz zaklona in se pogrnala k ranjenim tovarišem. Medtem ko je vlekla proti ambulanti ranjenca, je priletela nova bomba iz zvonika. Padla je poleg bolničarke in eksplozirala. Ne da bi pomislili, da lahko prileti še tretja bomba iz zvonika, sem skočil proti kraju, kjer je padla druga bomba, in zavpil:

„Albinca je tam, rešimo jo!“

Nekaj borec je skočilo iz zaklonov, drugi pa so se pogrnili v juris na belogardiste v cerkvi. Iz hiše, v kateri je bila ambulanta, pa sta prišli še dve bolničarki. Z brzostrelko sem krl bolničarki, da sta odnesli Albino v zaklon pred bombami in strel belogardistov, nato pa sem skočil za hišo, kjer je ležala Albinca v krvi in raztrgana od bombe. Da bi ji ustavil kri — v Španiji sem bil bolničar — sem pogrnul iz zepa nož in začel rezati obleko, bolničarki pa sta telesu polna ran. Bila je nezvestna in se je vila od bolečin. Medtem ko smo mi za silo povelili našo drago in dobro tovarišico Albino Matijev — danes je narodni heroj — in jo odnesli z Velikega Osočnika v zasilno bolnišnico v Robu, kjer se je zanjo zavzel zdravnik dr. Pirce in ji rešil življenje, so naši borci v jeznem in divjem jurju razbili cerkvena vrata in vdrli v cerkev. Zahtevali so, naj belogardisti odvržejo orožje in se predajo, a le malo jih je bilo, ki so bili pripravljeni, da se nam predajo živi. Med njimi je bilo precej takih, ki so imeli „krvave roke“ in so vedeli, da zanje ne bo milosti. Med njimi se je vnel preprij; zaslišali smo nekaj zamolklih strelcev v cerkvi, potem pa so začeli prihajati drug za drugim z dvignjenimi rokami iz cerkve. Kakor so nam sami povedali, je bilo v cerkvi 91 belogardistov; v spopadu jih je deset padlo, prav toliko, če ne še več, pa je bilo ranjenih in so jih sami postreli, ko so se odločili za predajo. Le enemu se je posrečilo, da je pobegnil iz cerkve pri stranskih vratih. Toda že je skočil za njim naš bombni vžgal z mitraljezom. Zadel ga je v hrbet. Ko se je spustil po koščenici za njim, da bi ga ujel, je beželi belogardist, čeprav je že omahoval, še vedno streljal proti zasledovalcu. Bombaša je to zagotovo, ustavil se je in z našim begunja pokosi. Ko je prišel do ubitega belogardista, je ugotovil, da je ubil osočniškega kaplana, komandanta postojanke.

Od zajetih belogardistov jih je 25 ostalo in obležalo pri cerkvi, ker jih je tretji bataljon postal v „trinajsti bataljon“, okoli dvajset se jih je priključilo nam in smo jih razmestili po četah tretjega bataljona, ostale, ki so se hoteli vrniti domov, pa smo izpustili. Pa tudi tisti, ki so ostali pri nas, se niso kaj dosti izkazali. Samo šest jih je ostalo med nami. Med njimi je eden postal celo zelo dober oficir in sem ga po koncu vojne našel v naši ljudski armadi v činu podpolkovnika, ostali pa so jo drug za drugim pobrali proti Ljubljani, saj je bilo med njimi več ljubljancev, ki so se priključili belogardistom, da so se rešili zaporov in nemške vojske.

— Se smem vvesti na to stran, gospodična? Sem namreč levičar ...

— Se smem vvesti na to stran, gospodična? Sem namreč levičar ...

— Se smem vvesti na to stran, gospodična? Sem namreč levičar ...

— Se smem vvesti na to stran, gospodična? Sem namreč levičar ...

— Se smem vvesti na to stran, gospodična? Sem namreč levičar ...

— Se smem

Mnogi izseljenci doma na obisku

Turistični delavci in gostinci zadovoljni s sezono — V hotelu iztržili letos za 23 odstotkov več — Julij glede nočin malo razočaral

„Letos je tudi v Kočevju čutili porast turističnega prometa,“ je vedel povedati vodja informacijske pisarne Turističnega društva in prodajalne spominkov Karel Rigler. „V naši prodajalni smo iztržili do konca julija za 18 odstotkov več kot v istem obdobju lani. V Kočevje prihaja največ Američanov, Belgijcev, Holanđev in Francozov. Nekateri so res pravi tujci, drugi pa so naši rojaki, izseljenci, ki so državljani teh držav. Naši izseljenci pa običajno pripeljejo s seboj tudi svoje prijatelje in znance.“

V HOTELU PUGLED so letos v prvi polovici leta iztržili 2.670.000 din. v istem obdobju lani pa 2.180.000 din. Pri tem je treba upo-

števati, da je promet večji tudi zaradi prenovljenega obrata „Pod Stojno“ in nove gostilne v Stari cerkvi. Julija letos so v hotelu imeli 1079 nočitev (od tega 241 tujih), v istem mesecu lani pa 1171 (od tega 377 tujih). V vseh sedmih mesecih letos so zabeležili 5168 nočitev (od tega 864 tujih), medtem ko so jih v istem obdobju lani 5236 (od tega 991 tujih) ali za 68 več.

Z oskrbnino v hotelu so gostje zadovoljni. Gostinskega osebjeta hotelu ne manjka, ker so si ga zagotovili predvsem z redno vzgojo. Gostinci pravijo, da je nerodno le to, ker ne morejo na dopust. Vendar je že tako, da morajo gostinci, če hočejo zaslužiti, najbolj delati takrat, ko so drugi prosti oziroma ko imajo dopust.

J. P.

Ni opreme za reševanje

Za reševalno vajo si bodo morali kočevski gasilci opremo sposoditi

Večja praktična vaja v gašenju in reševanju ljudi v primeru požara bo predvidoma v Kočevju v drugi polovici septembra. Na vajo bodo vabljena tudi gasilska društva iz ribniške in grosapeljske občine.

Opremo za reševanje ljudi iz visokih zgradb si bodo morali kočevski gasilci sposoditi, ker je v Kočevju ni. Gasilci so predvideli v svojem načrtu, da bodo tako opremo kupili

do leta 1975. Zanj morajo do takrat zbrati samo v gasilskem društvu Kočevje okoli 450.000 din.

V Kočevju pa upamo lahko, da bo ogenj do leta 1975 uviden in da ne bo izbruhnil v kakšni izmed stolpnice ali drugih visokih zgradb.

P-c

KOBLARJI: VODA ŽE TEČE

Nedavno je bil tehnično prevzet razen vodovoda za željne tudi vodovod Stara cerkev—Koblarji—Mrtvice, dolg 2165 m. Za gradnjo tega vodovoda je prispeval HYDROVOD Kočevje—Ribnica (bivša Vodovodna skupnost) okoli 186.000 din, vsačani so opravili vsa zemeljska dela v skupni vrednosti okoli 190.000 din, razen tega je bilo za gradnjo porabljenih še 20.000 din, ki so jih bili vsačani dolžni plačati kot takso za vodovodni priključek.

ZA „OBČINSKO“ VOJSKO

V skladu za finansiranje teritorialne obrambe in civilne zaštite ribniške občine se bo letos zbralo predvidoma 210.000 din. Največ tega denarja bodo porabili za razne potrebe enot teritorialne obrambe, in sicer 130.000 din. Za obrambno vzgojo prebivalstva bo šlo 14.000 din, za civilno področje 24.000 din, za civilno zaščito 33.000 din, 9000 din pa bo ostalo v rezervi za nujne potrebe.

Zamašeni kanali

Ljudje iz okolice TEKSTILANE in spodnjega dela Trate pri Kočevju se pritožujejo, da kanalizacija za njihovo območje ni prav speljana. Steka se namreč v dolinico pri TEKSTILANI, kjer močno smrdi.

Do te neprijetnosti je prišlo menda zato, ker so spodnji del nove Trate priključili na nedograjeni vod kanalizacije. Nekateri trdijo tudi, da je ves ta del kanalizacije zamašen in da jo bo treba očistiti, kar bo veljalo toliko, kot da bi zgradili kanalizacijo povsem na novo.

Ljudje zahtevajo kanalizacijo, ker pravijo, da so plačali oziroma plačujejo tudi vse davjate s kanalizacijo.

P-c

DROBNE IZ KOČEVJA

VEČ RIBOLOVNIH DOVOLILNIC — V pisarni turističnega društva Kočevje so lani v vsem letu prodali za 940 din dnevnih dovolilnic za ribolov v Rinzi, letos pa so jih prodali že do začetka julija za 1.120 din.

ROŽE KRADEJO — Tatovi cvetja so vedno bolj predrzni. Včasih so kradli le po parkih in vrtovih, zdaj pa so začeli že z oken. Na Trgu svobode 5 so vdovi Marinčevi, skromni ženski, ki prizadevno neguje cvetje, pokradli z oken pelargonije.

PIJANCI V AMBULANTI — V kočevski ambulanti bi morali poskusiti uvesti tak red, da bi pijanci ne vznemirjali ostalih bolnikov, ki čakajo na zdravnika. Nekateri predlagajo, naj bi to dosegli tako, da bi prišli pijanci takoj na vrsto, drugi pa, da bi zahtevali posredovanje milicnikov. Oba ta predloga imata svoje dobre in slabe strani.

VEČ CVETJA je letos v Kočevju. To ugotavljajo domači turistični delavci in tudi tuji gostje. Zal pa je ponekod že vse preveč papirja in smeti, kot na primer v zelenici okoli samopostrežne trgovine v Kidričevi ulici.

KOČEVJSKE NOVICE

Kmalu cene za grozdje

Metliška zadruga bo letos prvič odkupila večje količine grozdja od zasebnikov — Vzeli bodo vse, kar bodo ponudili, cene bodo dobre

V metliški kmetijski zadrugi bodo v kratkem določili ceno grozdju, ki ga bodo letos prvič v večjih količinah odkupili od zasebnih vinogradnikov. Zatrjujejo, da bodo cene spodbudne in pričakujejo dober odkup.

SPREHOD PO METLIKI

OBČANI MESTNEGA PREDELA HRIB so poslali pismo pritožbo metliški občinski skupščini, ker je njihovo območje vse prepo- gosto brez vode, čeprav ta veliko- krat neizrabljena odteka iz glavnega rezervoarja v Obrh. Prebivalci Hriba pričakujejo, da bodo odločujoči poskrbeli, da bo napaka v rezervoarju, omrežju ali kjerkoli čimprej popravljena in bodo tako prišli do prepo- trebne vode.

V SPREDNJEM LEVEM TRAKTU TOVARNE „BETI“ preurejajo prostore za novo prodajalno. Sedanja prodajalna je namreč pretesna za vedno večji promet, saj ženskih kupcev zaradi kvalitativnih izdelkov, predvsem diolen lofta, nikoli ne zmanjka.

NOVA PROIZVODNA HALA „KOMETA“ v Rosalnah je že pod streho. Vsa kanalizacija in druga dela v spodnjem stroju so opravljena. Zdj utrjujejo tla z gramozom, nakar jih bodo prevlekli z betonom.

VODNI BAZEN ZA TOVARNO „BETI“, kamor se za zdaj še zliva odpadna voda iz tovarniške barvarne, so pred kratkim pričeli zasipati z zemljo. Ko bodo urejene čistilne naprave ob Obrhu, bo tudi to „jezero“, ki je leglo mrčesa in smrada, počasi izginilo.

KMETIJSKA ZADRUGA V METLIKI bo prihodnji teden pričela na svojih hmeljiščih obirati hmelj. Za nabrano merico hmeljevih cvetov bo plačala 3 dinarje, obiralcem od drugod pa bo povrnila tudi stroške za prevoz. Mladina ima zdaj lepo priložnost, da si z obiranjem zasluži denar za knjige in šolske potrebščine.

metliški tednik

RAZDELILI DENAR

Na ponedeljkovem sestanku v Metliki so se predsedniki krajevnih skupnosti in zastopniki krajevnih odborov Socialistične zveze dogovarjali za razdelitev denarja, ki ga je za dejavnost krajevnih skupnosti zagotovila občina v proračunu. Letos so dobile krajevne skupnosti od občine 50.000 din ali 30.000 din več kot lani.

DELA VEDNO DOVOLJ

V Metliki že leto dni posluje avtomobilski servis, obrat NOVO-TEHNE iz Novega mesta. Servis je prišel motoriziranim Belokranjcem

zelo prav. O delu poslovalnice nam je njen poslovodja Milan Škabar povedal:

„V servisu imamo vedno dovolj dela. Promet občutno pade le ob koncu meseca, ko ljudem zmanjka denarja. Največkrat pripeljejo k nam avtomobile znamka Zastava. Najpogosteje opravljamo redne servise in razna manjša popravila. Odpravljamo tudi večje okvare, tako da strank ne pošiljamo drugam. Ljudje so, z našim delom večinoma zadovoljni.“

— Kako je z rezervnimi deli?

„Za avtomobile znamke Zastava imamo vse dele. Z nadomestili za Tomosova vozila je težje, ker jih tudi v tovarni ni. Posebno težko je dobiti dele za ami 6 in ami 8.“

— Naletite pri delu na težave?

„Včasih se zgodi, da nam zmanjka kakšen del, vendar gremo takoj ponj v Novo mesto. Drugih težav na srečo nimamo.“

T. LATERNER

IZ RAZGOVORA Z ANTONOM ANDOLJŠKOM, DIREKTORJEM HYDROVODA KOČEVJE — RIBNICA

Končno voda v najvišja nadstropja

Predvojni vodovod ni zadoščal, da bi bila Ribnica z okolico in vsa industrija zadovoljivo napajana z vodo

Nekajkrat smo že poročali o pritožbah prebivalcev Ribnice, predvsem tistih, ki stanujejo v stolpiščih, da jim vode pogosto zmanjka, v nekateri višja stanovanja pa sploh ne priteka.

Vzrok je bil, da je v Ribnici število prebivalcev in industrijskih obratov, ki potrebujejo vodo, hitro naraščalo, nič pa ni bilo vložena za povečanje zmogljivosti vodovodnega omrežja. Zaradi premajhne širine (premera) cevi v Ribnici ni dotekalo dovolj vode. Širše ceni so med gradnjo osrednjega vodovodnega sistema za Ribnico in Kočevje.

potegnili le od zajetja pri Obrhu do Goriče vasi. Od tam naprej do Ribnice je ostal stari vodovod, zgrajen še pred zadnjo vojno, ki je napajal Goričo vas in Malo Hrovačo.

Zaradi večjih potreb po vodi je postal stari vodovod premajhen. Zamenjava starih, ozkih cevi z novimi, širšimi je obsežno in zahtevno delo. HYDROVOD se ga ni mogel lotiti sam. Strojni izkop ni bil mogoč zaradi starih priključkov in bi zato ostala Ribnica nad teden dni brez vode.

Po daljših pogajanjih se je HYDROVOD dogovoril z vojsko, da bo opravila izkop in zasip. Vendar so se zemeljska dela zavlekla za dva dni, ker so med trasiranjem ugotovili, da na stari vodovodni trasi stoji nekatere stavbe in je treba zato izbrati novo traso.

Obnovo vodovoda bodo nadaljevali

Ribnica je dobila vodo v dveh dneh, se pravi, da je bila brez vode le od 9. do 11. avgusta. Glavna za- sluga za hitro opravljeno delo gre predvsem monterjem KOVINARJA iz Kočevja, ki so delali vsak dan od 4. ure zjutraj do 21. ure zvečer.

RIBNIŠKIM GASILCEM V VEDNOST

V dopisu „22 novih strokovnjakov“ z dne 5. avgusta je bilo pisano, da Slovenski gasilski muzej v Metliki ob nedeljah ni odprt. Resnici na ljubo moramo povedati, da je ta muzej (obnem z Belokranjskim muzejem) odprt vsak delavnik od 8. — 14. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 9. — 12. ure. Če si kdo želi ogledati muzejske zbirke izven tega časa, mora prej pisмено ali kakorkoli obvestiti upravo muzeja. Tega pa mladi gasilci iz Ribnice in okolice niso storili, čeprav so si muzej v nedeljo popoldne vendarle lahko ogledali.

Toliko v vednost gasilskim društvom občine gasilske zveze v Ribnici, če si bodo njihovi člani želeli ogledati muzej.

UPRAVA SLOVENSKEGA GASILSKEGA MUZEJA V METLIKI

11. avgusta ob 17. uri je dobila vodo vsa Ribnica, ob 19. uri pa je pritekla tudi v najvišja nadstropja stolpiščev, kamor ni dotekala že nekaj let.

Trenutno — razgovor z direktorjem smo imeli 12. avgusta — so brez vode le stranke, ki so priključene na zamenjani del cevovoda. Priključke delajo, vendar so dela zaradi pomanjkanja delavcev potekala nekoliko počasneje, kot je bilo predvideno. Vendar — je takrat direktor HYDROVODA Anton Andoljšek

Ribniško gostinstvo nazaduje

V Ribnici smo imeli do nedavne- ga RESTAVRACIJO z lepim svetle- čim se napisom. Pred kratkim pa smo uzrli na tej na čisto navadni tabli RIBNICAN. Ribniško gostinstvo nazaduje — saj se bivša restavracija in sedanja gostilna lahko spremenijo le se v bife ali morda celo v „pajzel.“

ORTNEŠKI POROČEVALEC

Stara, za turiste zanimiva pot iz Ortneka na „Marof“ je bila pred kratkim skoraj uničena. Po njej je vozil gosencičar ter naredil veliko škodo. Dobro bi bilo to popraviti.

V grajskem vrtu v Ortneku je bila na lipi postavljena televizijska antena, vendar jo je nekdo ponoči odnesel. Prijava in iskanje je neprid- prava pretrajalo, tako da je antena nekaj noči po kraji prinesel nazaj.

Pred kratkim so odšli domov otroci iz Pušja, ki so pri nas preživeli nekaj dni počitnic. S seboj so od- nesli veliko „bičevja“, ki ga je ob potoku v Ortneku veliko. Otroci so bili navdušeni tudi nad malinami in borovnicami.

Janeza Riglerja iz Praprošča, ki je pred kratkim umrl, so dobro poznali v ribniški občini, saj je bil zelo mar- liv. Delal je na občini, v zadrugi in sploh povsod, kjer je bil lahko druž- bi in kmetom v korist. Bil je mož starega kova, ki je goriel za napredek gospodarstva. Kmetija sina Jožeta ga bo hudo pogrešala.

poudaril — bodo dela gotova do 15. avgusta, če se ne bodo pojavile kakš- ne skrite napake v materialu.

To pa je šele začetek del za boljše preskrbo Ribnice z vodo. Potrebno bo položiti še popolnoma nov cevo- vod mimo INLES proti Gorenji vasi, da bo dokončno urejeno napajanje z vodo za Ribnico in vas Breg. Novi cevovod bodo speljali tudi zato, da se bodo izognili velikim stroškom, ki bi jih imeli s prekopavanjem glav- ne ribniške ceste. Hkrati bo novi vod imel prednost, da v primeru okvare na cevovodu ne bo potrebno izklopiti vse Ribnice, ampak le posa- mezna območja.

J. PRIMC

Ribniško gostinstvo nazaduje

Res menimo, da ni prav, če z menjavo napisov spremenimo res- tavracijo v gostilno. Morali bi lokal urediti tako, da bi ustrezal vsem za- htevam prave restavracije. To bi namreč bilo pravilno reševanje rib- niškega gostinstva.

Sveda pa pri GOSTILNI „Ribni- čan“ ne šepa le gostinstvo, ampak tudi slovensčina: imenovala bi se lahko le RIBNICAN, nikakor pa RIBENCAN.

— K

KMETJE NA IZLET

Na poučnem izletu bo od 29. do 31. avgusta okoli 40 kmetov iz rib- niške občine in nekaj uslužbencev kmetijske zadruge. Ogledali si bodo kmetijski velesejem v Riedu v Av- striji, kjer se bodo tudi pogovarjali s predstavniki avstrijskih zadrugnih organizacij. Polovico stroškov izleta, ki bodo znašali 455 din na osebo, bodo plačali iz sklada za pospeše- vanje kmetijstva.

PROMETNA ZMEDA

Do pravih prometnih zastojev je prihajalo v Goriči vasi pri Ribnici med nedavnim polaganjem novih vodovodnih cevi. Zaradi vodovodnih del je bila cesta Goriča vas—Ribnica zožena za skoraj polovico. Dokler so kopali vojači, so promet usmerjali s pomočjo majhnih radijskih sprejem- nikov in oddajnikov: ko pa so ti pre- nehali delati, so se tovornjaki in avtobusi pogosto „zagozdili“, med- tem ko so ožji osebni avtomobili lahko vozili tu brez večjih težav.

HUD OPOMIN SUŠE V BELI KRAJINI

Suhi izviri in pipe

Samo s krajevnim samoprispevkom v črnomaljski občini ne bodo rešili vprašanja pitne vode

Pomanjkanje vode v črnomaljski občini ni še nikoli tako pri- zadelo kot letos: presahnilo so izviri in se posušili vodovodi, zlasti na podeželju. Nevarnost kužnih bolezni je precejšnja. V okolici Vinice je izbruhnila lišajavost. V najbolj ogrožene kraje vozijo vodo z vojaškimi in gasilskimi cisternami. Mnogi si morajo pomagati sami in vozijo vodo v sodih tudi po 5 km daleč. V najhujši sili si pomagajo celo samo z nekaj steklenicami vode.

Letošnje hudo pomanjkanje pitne vode je opozorilo odgovorne v obči- ni, da morajo hitreje reševati vpra- šanje preskrbe z zdravno vodo. Vodo- vodov je za zdaj le toliko, da dajejo pitno vodo komaj 40 odst. vsega prebivalstva. Na izrazito kraških tleh, ki so značilna za Belo krajino, je to nedvomno premalo.

Trenutno je reševanje tega pere- čega vprašanja vezano izključno na samoprispevke prebivalstva in delov- nih organizacij. Zato je gradnja vodovodov prepočasna in vodo- vodno omrežje zaostaja za potre- bami po pitni vodi. V Črnomlju so

prepričani, da bi se dalo to ne- skladje vsaj ublažiti, če ga že ne bi mogli povsem odpraviti: menijo, da bi bila dolžnost republiškega vodo- nega sklada pomagati ne le pri regu- lacijskih in drugih zaščitnih delih pred poplavi, ampak tudi pri raz- voju vodovodnega omrežja.

Vprašanje pitne vode nikakor ni nerazrešljivo. V občini so našli in tudi že raziskali lepo število novih virov. Nanje bi lahko navezali se- danje in nove vodovode. Vse to omenja tudi študija, ki so jo dali izdelati. Zlasti je potrebno z zadost- no količino vode preskrbeti Semeč z okolico. Tamkaj pravkar poteka obnavljanje sedanega vodovodnega omrežja z novim zajetjem v Gučah. Imajo pa tudi že študijo o osred- njem belokranjskem vodovodu s tre- mi glavnimi izviri. Vse to pa so le načrti in želje, ker denarja, da bi to tudi uresničili, občina nima.

I. ZORAN

PRIZNANJA REVOLUCIONARJEM

Predsednik občinske konference SZDL Lojze Šterk in predsednik občinskega odbora ZZB Anton Dvojmoč sta med nedeljskim praz- novanjem 105-letnice črnomaljske godbe na pihala podelila 11 občin- skih priznanj OF. Priznanja so do- bili: Jože Fortun iz Damlja pri Vi- nici, Niko Jakofčič iz Cerkljiše, Leopold Jelenič, Marica Kump, An- ton Malerji in Milan Šimec iz Čr- nomlja, Franc Kajin iz Podklanca pri Vinici, Žan Skrinjar iz Črešnjec- ca, Jože Volf s Stražnjega vrha in delovna skupnost semiške tovarne kondenzatorjev.

Prejšnji četrtek je po neurju voda spet prišla, a za koliko dni je bo? (Foto: Ivan Zoran)

POMAGAJ SI SAM IN UNIOR TI BO POMAGAL

REŠETO

Zakaj žagamo zdravo vejo?

Novo sprejeti zakon nima v sebi lastnosti, ki bi kazale, da družba bolj skrbi za nemoteno rast mladega rodu

V zadnjem „Četrtekovem intervjuju“ je upravnica otroškega vrta Kristina Plutova vprašala novomeškega pediatra dr. Janeza Janžekoviča, kaj meni o zdravstvenem stanju naših otrok in skrbi družbe za zdravo rast otrok sprično novo sprejete zakon. Dr. Janžekovič je imel precej kritičnih pripomb na račun zakona, ker pomeni precejšen korak nazaj. Najbolj so seveda prizadeti otroci in njihovi skrbniki, v glavnem matere.

—Kakšno je zdravstveno stanje otrok?

„Prva leta sem opazil, da je prišlo v vrtec do velike obolenosti otrok zaradi prevelike naseljenosti in prenatrpanosti, tako je bilo stanje v primerjavi s tistimi izven vrta zelo slabo. Največ je bilo obolenj dihal. Medicinski posegi in skrb vodstva vrta pa so prispevali, da je stanje danes povsem drugačno, je zadovoljivo.“

—Znano nam je, da imate podatke, koliko otrok se poškoduje v enem letu.

„Lani je samo v novomeškem otroškem dispanzerju iskalo pomoč približno 400 predšolskih otrok. Do nesreč je prišlo zlasti zaradi slabega varstva, v prvi vrsti so bile opekline, padci in zlomi. Takih nesreč pa je bilo

zelo malo med otroki iz vrta, kljub težavnim pogojem za delo. Menim, da komentar ob takem številu nesreč ni potreben.“

—Prosim za vaše mnenje o novem vrtnu, ki ne bo imel urejene okolice.

„Že zdaj so otroci bivali v neprimernih prostorih. Končno so dobili pogoje, vendar ni urejene okolice in igrišč in so spet na tistem, kot so že bili. Menim, da je vrtec brez urejene okolice nesmisel.“

—Ali se družba dovolj prizadeva urediti vzgojo mladega rodu?

„Družbeno otroško varstvo in vzgoja sta na nizki stopnji. Ni dovolj, če je otrok pred očmi pestunje; za vzgojo — sociološko oblikovanje otroka je potreben zdrav vzgojni kolektiv. Če vemo, da si otroci v takih sredinah oblikujejo svojo duševnost ter narodno zavest, je skrb družbe vsekaror prešibka.“

—Kaj pa otroci v času obolenosti?

„Novi zakon je pravice otrok v času bolezni ukinil. Zakon daje delno zdravstveno varstvo otrokom do 3 let, za starejše pa je še slabše. Niso redki primeri, ko matere žrtvujejo svoj letni dopust, da skrbijo za bolne otroke. Ne vem, kje so bili zakonodajalci, ko so sprejemali geometrična določila, ki so rodila nehumani zakon. Za otroke in matere bi morali imeti družba in samoupravni organi več posluha, saj so otroci osnova rasti vsakega naroda.“

—In vaše vprašanje?

„Večkrat sem bil kot zdravnik klican v posebno šolo v Smihelu. Vedno sem se vračal prizadet, saj otroci, ki so že tako oropani, življenjskih dobrin, delajo v nemogočih pogojih. Ali smo sposobni v razviti novomeški občini rešiti to težko vprašanje? Odgovori naj poslancem Jože Suhadolnik.“

S. DOKL

Zakaj visijo zastave?

12. avgusta so ome po Črnomlju razobešene zastave v počastitev občinskega praznika. Ustavila sva nekatere ljudi, ki so hoteli sem ter tja, in jih povprašala, če vedo, zakaj visijo zastave. Več anketirancev ni vedelo, zakaj visijo, primika in ime na pa nama niso hoteli povedati. Nekateri pa so nama razložili:

Anica Gregorič, gospodinja iz Podzemlja: „V Dolenjskem listu sem prebrala, da je občinski praznik, vendar sem pozabila datum.“

Jože Bohorič, upokojenec iz Pribinje: „Za današnji občinski praznik sem izvedel iz Dolenjskega lista. Mi-

slim, da je bilo zasedanje SNOS pomembnejši dogodek, čeprav je bil tudi napad na Italijane vsekakor važen.“

Milena Jankovič, Črnomelj: „Zastave so razobešene zaradi občinskega praznika, v spomin na napad na italijanski vlak pri Vranovcih. Po mojem mnenju je bil 19. februar primernejši datum za občinski praznik.“

Jože Hočvar, Dolnje Lokvice, kmet: „Po radiu sem slišal, da bo občinski praznik, vendar nisem dobro slišal, kdaj. Mesto je za tak praznik premalo okrašeno.“ T. L., J. P.

Vaščani zidajo tovarno

Prebivalci Starega trga požrtvovalno delajo, da bi kasneje imeli zaslužek

Čeprav pritiska poletna vročina, je v Starem trgu vse živo na gradbišču, kjer zidajo proizvodne pro-

store za obrat metliškega podjetja KOMET. Vaščani so navdušeni nad tem, da bodo prvi v zgodovini kraja lahko zaslužili doma in jim ne bo treba več po svetu, zato pri gradnji požrtvovalno pomagajo s prostovoljnimi delom, prispevali pa so tudi les. Občina Črnomelj plača gradbeni material medtem ko oprema ostaja v domeni podjetja KOMET.

Računajo, da bo ob začetku poslovanja v tem obratu zaposlenih približno 30 žena in deklet, kasneje pa se bo število zaposlenih še povečalo. Okrog 30 vaščank je že na pričetku v Metliki, one pa bodo tudi predstavljale začetni živ kapital v obratu in bodo nato kar v domačem kraju prenašale izkušnje na naknadno zaposlene.

Kot je slišati, se več žensk iz Poljske doline, ki so zdaj po službah v raznih krajih Slovenije in na tujem, pripravljajo na vrnitev k osamelim staršem. Ljudje želijo, da bi podobno akcijo izpeljala še kočevska občina z ustanovitvijo obrata za možko delovno silo v Poljski dolini, potem bi vnovič ti kraji zaživel.

Domačini so prepričani, da bi se s tem močno izseljevanje zaustavilo, kar je tudi krajini čas, sicer bo slovenski življenj v tem obkoljskem predelu povsem izumrl.

Črnomaljski poročevalec

Srečanje borcev v Podgradu

Na slovesnosti 29. avgusta bo govoril podpredsednik republiškega IS dr. France Hočvar — Za začetek taborni ogenj

V Podgradu na Gorjancih bo 29. avgusta srečanje obeh partizanskih enot, ki imata domicil v novomeški občini: Gorjanskega bataljona in XII. SNOUB. To sta te dni sporočila stalna odbora obeh partizanskih enot.

Srečanje se bo začelo 28. avgusta zvečer s tabornim ognjem na mihovskem gradu, kjer bodo sodelovali taborniki in partizanski harmonikar. 29. avgusta bo najprej predsednik občinske skupščine Franci Kuhar odprl prenovljeno cesto Cerovec — Podgrad, nakar bodo skupne vaje teritorialnih enot in JLA. Na slavnostnem mitingu, ki bo sledil, bo govoril podpredsednik slovenskega izvršnega sveta dr. France Hočvar. Novomeška godba na pihala, pevski zbor „Dušan Jereb“, pevci in recitatorji iz stopiške in podgrajske šole ter prvi člani Slovenskega narodnega gledališča (Simčičeva, Tiranova in Presetnik) pa bodo izvedli kulturni spored.

Gorjanski bataljon in XII. SNOUB bosta do slavlja izročila šoli v Podgradu novo pohištvo. V eni novo opremljenih učilnic bodo 28. avgusta odprli razstavo o NOB od leta 1941 dalje. Razstava bo odprta teden dni.

Krajevna organizacija ZB in stalna odbora obeh partizanskih enot zagotavljajo, da se bodo udeleženci slavlja v Podgradu 29. avgusta dobro počutili. Iz Novega mesta bodo med drugim organizirali poseben prevoz

Posnemajmo jih!

Hortikulturno društvo v Novem mestu si že več let prizadeva spodbuditi prebivalce h gojitvi cvetja na oknih in gredicah ob hišah. Pohvale vrednih prebivalcev, ki so se odzvali, je vedno več. Oglejte si ureditev okolja stavbe GG Novo mesto, hiše št. 22 in 24 na Padešičevi, št. 31 v Kettejevem drevoredu in nekatere stavbe v Adamičevi, Volčičevi in Cankarjevi ulici, v naselju Mirana Jarca in tudi v nekaterih obrobni novih naseljih mesta.

ASFALT V NASELJU NAD MLINI

Konec julija letos je začelo Cestno podjetje pripravljati dela za asfaltiranje starega dela naselja Nad mlini. Največ preglavic je bilo s čiščenjem stare kanalizacije, ki je bila zaradi zelo majhnega padca zamašena s peskom, ki ga je ob neurjih prinašala voda. Del kanalizacije so položili na novo. Dela so zdaj že toliko napredovala, da bodo do občinskega praznika lahko opravljena. Te dni so začeli tudi z deli na ulici ob vrstnih hišah, kjer so del denarja, potrebnega za asfaltiranje, prispevali lastniki hiš in delovne organizacije, sicer pa prispevajo denar za asfaltiranje Nad mlini DOMINVEST in komunalni sklad.

MLADINSKO SODELOVANJE

Občinska konferenca ZMS Novo mesto je pred kratkim dobila pismo, ki so ji ga poslali predstavniki mladine iz Ditzingena (Zahodna Nemčija). Predstavniki novomeških mladincev so na pismo odgovorili, in kot kaže, se bo med mladinskima organizacijama razvilo plodno sodelovanje. J. P.

ZMAGALA BIRČNA VAS

V Birčni vasi je bil novometni turnir mladinskih ekip iz Novotoksa. Mime peči, Smihela, Dobrodola in Birčne vasi. V lepih in zanimivih tekmah so domači mladinci zanesljivo zmagali pred vrso Smihela. Največ zadetkov je dosegel domačin Vidmar. M. GOLOB

NA ROB KOMUNALNE PROBLEMATIKE

Bo še dovolj časa za ureditev?

Zakaj je pot od pobude občanov do uresničitve tudi pri drobnih stvareh, ki ne zahtevajo veliko denarja, tako dolga?

Sredi maja letos se je v novem stanovanjskem naselju, ki je v zadnjem desetletju zraslo Nad mlini, sestala blizu 20-članska komisija. V njej so bili predstavniki občanov, Dominvesta, SGP Pionir, ki naselje urejuje in gradi, ObS, inšpekcijskih služb in področni odborniki. Komisija se je sestala, da bi si na kraju samem ogledala, kako bi se dale rešiti pobude, ki so jih za dodatno ureditev naselja dali volivci na letošnjem splošnem občanskem zboru.

Ugotovljeno je bilo, da je v novem naselju, v katerem živi že zdaj blizu 350 družin, premalo parkirišč, da ni otroških igrišč, zelenice, da nekatere poti in dovozi niso najboljše izpeljani. Najbolj vroča je bila razprava o garažah, saj so se na črno postavljene garaže v tem naselju najbolj razpale in najbolj kazijo njegov zunanji videz. Komisija je med ogledom izoblikovala več predlogov za rešitve.

O predlogih za te dodatne posege

za borce in aktiviste. Osebnih vabil pa prireditelji ne nameravajo pošiljati.

V plitvem rokavu Krke pri Kronovem že več let cvete brezplačna pralnica avtomobilov. Novomeščani se je pridno poslužujejo, saj si je bolj primeren prostor v ta namen težko zamisliti. V eni strugi pranje avta, v drugi kopanje, pa je prijetno združeno s koristnim. (Foto: R. Bačar)

Pet razstav

V Dolenjskem muzeju in galeriji bodo pripravili do konca leta pet razstav: arheološko o prazgodovini Novega mesta, dve slikarski (Tomaža Perka in Ivana Vavpotiča), intarzysta Cirila Podbevška in pa kiparja samorastnika Draga Koširja.

PROMET SE USTAVLJA

V MERCATORJEVI poslovnici enoti STANDARD v Novem mestu smo izvedeli, da se je začel velik porast prometa v trgovini, tako značilen za zadnja leta, počasi zmanjševati. V prvem polletju letos je imel STANDARD v prve rjavi z enakim razdobjem lani za 48 odst. večji promet, primerjava prometa, ustvarjenega julija letos, z onim v juliju lani pa kaže, da je bil tokrat le še za 40 odst. večji.

PARTIZANSKA JE PREDNOSTNA

Od 27. julija je poizkusno uveden spremenjen prometni režim v kandijskem križišču tako, da je prednostna Partizanska cesta. Edini večji dobiček tega je precej večja prometna gneča v popoldanskem času, ko se ljudje vračajo z dela in je kolona vozil, ki peljejo v smeri proti Kandiji, dolga od kandijskega križišča do križišča pri Industriji obutve. Mnenje prizadetih ugotavljajo tudi z anketo.

Stalna odbora Gorjanskega bataljona in XII. SNOUB pričakujejo na slavlju kar največjo udeležbo tudi zato, ker bodo s tem srečanjem počastili 30-letnico vstaje in ker bo to ena uvodnih prireditev v počastitev letošnjega novomeškega občinskega praznika.

Brez zamud?

Na novomeški avtobusni postaji je vedno živahno. Avtobusi najrazličnejših podjetij in znamk se tu ustavijo za nekaj minut, sprejmejo nove potnike in že odpravijo v druga mesta. Nekateri potniki so o potovanjih, sprevednikih in cestah povedali naslednje:

Slavko Brulc iz Smolenje vasi: Z avtobusom se vozim skoraj vsak dan v službo in iz nje. Vozni red je dobro sestavljen, ne morem pa razumeti sprevednikov, ki dajejo pri vstopu v avtobus prednost dekletom v minijuh, vročih hlačah in kaj vem v čem še, so z njimi vlnudejši, medtem ko se mora sivolasa ženica pošteno potruditi, da dobi prostor. Velikokrat se zgodi, da mora marsikdo ostati na postaji, zato bi morali na naši progi nujno uvesti še en avtobus.

Lidija Zupančič iz Črnomlja: Večkrat kot z avtobusom se vozim z vlakom, ker tam ni tolikšne gneče. Nekateri sprevedniki, zlasti naših podjetij, so preveč grobi, zadirčni. Ni moja krivda, če slučajno pri sebi nimam drobiža ali pa če ga imam včasih preveč. Sprevednik naj se ne razburja za vsako malenkost!

Ivan Ban iz Maharovca: Z avtobusnim voznim redom sem zadovoljen, le da bi bili vozniki bolj točni! Zgodilo se je že, da smo morali dolgo časa čakati, nato pa je skušal voznik zamujeno nadoknaditi s pretirano hitro vožnjo, za kar pa nekatere ceste niso najboljše. Opažam, da so mladi vse neobzirnejši. Večkrat jih morajo starejši ljudje preprosti za sedež. Jaz vedno vstanem, saj bi mi bilo nerodno, da bi poleg mene stonela starejša ženica ali možak.

Anica Butale iz Metlike: Bolj malo potujem in na vsakem potovanju se dobro počutim. Tudi sprevedniki so ljudje, zato so različni. Škoda le, ker se pri nas ponekod še tako slabe ceste.

Ivan Bele iz Stranske vasi: Samo kadar grem v Ljubljano ali dalj, se vozim z avtobusi. Sprevedniki so različni. Verjetno je odvisno njihovo razpoloženje tudi od dneva. Tudi jaz nisem vsak dan dobre volje.

J. PEZELJ

Novomeška kronika

NEKATERI VOZNIKI se še ne morejo privaditi na novo prednostno cesto, ki pripelje iz Dolenjskih Toplic, in tako ovirajo na križišču promet.

NA GLAVNEM TRGU so prejšnji teden začeli preurejati trgovino Novotek in slaščičarno.

Suhokrajinski drobiž

DVORSKA RIBOGOJNICA bo letos dala na trg kar 45 ton rib, medtem ko jih je v lanskem letu dala le 30 ton. Lanskoletni plan bo presegla že z letošnjim ob koncu avgusta. Kljub temu da je ribogojnica svoje proizvodne zmogljivosti povečala, pa še to ob naraščanju potrošnje rib ne zadošča in bo treba misliti na nadaljnje povečanje zmogljivosti, se pravi na gradnjo novih bazenov.

GRADNJA TOVARNE KRAMICNIH KONDENZATORJEV žužemberskega Iskrinega obrata dobro napreduje. Letos bo glavni objekt že pod streho. Pri objektu gradijo tudi transformatorsko postajo, kar je velikega pomena za boljšo oskrbo kraja z električnim tokom.

ŽUŽEMBERSKA LOVSKA DRUŽINA JE PRIPELJALA ZA SVOJ REVIR večje število fazanov, ki jih bodo spustili na posamezna območja revirja. Pričakujejo, da bodo občani imeli razumevanje, saj te vrste divjad ne dela pomembne škode na poljskih pridelkih.

MOCAN NALIV 12. avgusta popoldne je v Suhi krajini hudo poškodoval krajevna pota, ker so le-ta speljala po nagnjenem terenu. Krajevna skupnost bo skušala pota čimprej spraviti v prejšnje stanje, seveda pa pri tem pričakuje sodelovanje občanov.

DVORSKI TRANSFORMATOR bo letos po vsej verjetnosti zgrajen, čeprav se dokumentacija dolgo pripravlja in zaradi tega izdaja dovoljenja zavlačuje. Od delovnih organizacij, ki naj bi prispevale za gradnjo, samo ena še ni dala odgovora, nekatere pa so udeležbo že nakazale. Razen tega so tudi obrtniki povedali, da bodo prispevali.

M. S.

—Etna gospa je rekla, da ji je vseeno, če manjka vode, saj v njenem stanovanju v četrtem nadstropju tako ali tako redko pricurja za pip ...

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 20. avgusta – Bernard
Sobota, 21. avgusta – Ivana
Nedelja, 22. avgusta – Timotej
Ponedeljek, 23. avgusta – Filip
Torek, 24. avgusta – Jernej
Sreda, 25. avgusta – Ludvik
Četrtek, 26. avgusta – Aleksander

KINIO

BREŽICE: 20. in 21. 8. ameriški barvni film „Edina igra“. 22. in 23. ameriški barvni film „Odpadnik prerije“. 24. in 25. 8. francoski barvni film „Nezvesta žena“.
CRNOMELJ: 20. in 22. 8. francoski barvni film „Sirene Misijija“. 24. 8. danski barvni film „Devica in vojak“.
KOSTANJEVICA: 21. 8. ameriški film „Sok“. 22. 8. ameriški film „Moji otroci, tvoji otroci, naši otroci“. 25. 8. ameriški film „SOS, zakonolom“.

maliglas

SLUŽBO DOBI

FANTU, vajenemu kmečkemu delu, dam hrano, stanovanje in vso oskrbo za pomoč na kmetiji po službi. Ivan Jerman, Seneberška 42, Seneberje, Ljubljana-Polje. Prejeto tudi službo.

MLAJŠO UPOKOJENKO ali študentko za varstvo otroka 6 ur na dan sprejemamo takoj. Dama hrano, sobo s predprostorom ter posebnim vdomom. Nagrada po dogovoru. Informacije: Ana Jesih, Dolenjska cesta 105, Ljubljana.

BRIVSKO-FRIZERSKO vajeniko sprejemamo takoj. Drugo po dogovoru. Ivan Bočko, Medvode 29.

FRIZERSKI SALON Bec, Muzejska 3, Novo mesto, sprejme takoj frizersko vajeniko.

DEKLE pridno in pošteno, za pomoč v kuhinji sprejem. Plača dobra, po dogovoru. Možnost priditve strojnega pletilstva ali šivanja pletenin. Nastop je možen takoj. Amalija Slapnik, Bočna 133, 63341 Smartno ob Dreti.

FRIZERSKO VAJENKO sprejem. Jože Novak, brivec-frizer, Ljubljanska 10 b, Novo mesto.

DEKLE ali mlajša upokojenka, ki bi prišla gospodinjiti k 3-članski odrasli družini, naj se oglasi na naslov: Drago Loboda, Ljubljana, Glinska 3 A. Hrana in soba zagotovljeni, plača 800 din.

SLUŽBO IŠČE

V VARSTVO vzamem dva otroka na svoj dom. Naslov v upravi lista (1720/71).

STANOVANJA

POTREBUJEM SOBO in kuhinjo ali večjo sobo v Novem mestu ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista (1727/71).

OPREMLJENO SOBO oddam eni ali dvema dijakinjama. Naslov v upravi lista. (1715/71).

IŠČEM SOBO in kuhinjo v Novem mestu ali okolici. Naslov v upravi lista (1730/71).

IŠČEM SOBO kjerkoli v Novem mestu. Nekaj ur pazim tudi na otroka ali pomagam v gospodinjstvu. Plačam lahko tudi 6 mesecev vnaprej. Ponudbe pod „Cimprej“.

NA STANOVANJE vzamemo srednjeolko za popoldansko pomoč pri gospodinjstvu. Ferbar, Nad mlino 42, Novo mesto.

NA STANOVANJE sprejemamo študentko I. letnika ekonomske šole ali gimnazije. Lamutova 24, Novo mesto.

ZACASNO IŠČEM opremljeno sobo v Novem mestu. Jelena Maček, Valantičeva 13, Novo mesto.

Motorna vozila

POCENI PRODAJ VW 1200, lahko tudi na obroke. Partizanska 17, Novo mesto.

PRODAJ FIAT 750, letnik 1970. Mala Bučna vas 17, Novo mesto.

PRODAJ AVTO fiat 850 Standard, čas izdelave december 1969, cena 24.500 din. Ogled od 14. do 16. ure. Naslov v upravi lista (1721/71).

KRŠKO: 21. in 22. 8. ameriški barvni film „Maščevalec na konju“. 25. 8. ameriški barvni film „Lili“.

METLIKA: 20. do 22. 8. ameriški barvni film „Po sledi velike karavane“. 25. in 26. 8. italijanski barvni film „Brankaleonovi vojaki“.

MIRNA: 21. in 22. 8. ameriški barvni fantastični film „Opiciji planet“.

MOKRONOG: 21. in 22. 8. ameriški barvni film „Poslednji vlak iz Katanga“.

NOVO MESTO – „KRKA“: 20., 21. in 22. 8. italijanski barvni film „Vojna za petrolej“. 23. in 24. 8. ameriški barvni film „Hiša iz kart“. 25. 8. francoski barvni film „Vojska v sencih“.

RIBNICA: 21. in 22. 8. ameriški kriminalni barvni film „Gomila ubijalcev“.

SEVNICA: 21. in 22. 8. ameriški film „Neprekosljivi“.

SODRAŽICA: 21. in 22. 8. ameriški barvni film „Spremljevalec zlate pošiljke“.

ŠMARJESKE TOPLICE: 25. 8. mehiški barvni film „Pravica do rojstva“.

ŠENTJERNEJ: 21. in 22. 8. film „Ali gori Pariz?“.

TREBNJE: 2. in 22. 8. ameriški barvni kavbojski film „Shuka“.

UGODNO PRODAJ manjšo stanovalniško hišo z vrtom v središču Brestanice (št. 52). Anica Zakšek, Brestanica 15.

PRODAJ HIŠO z gospodarskim poslopjem, približno 3 ha zemlje, na Drnovem, primerno tudi za vikend ali obrt. Anica Vegelj, Cesta krških žrtev, n.h. pri Dijaškem domu, Krško.

RAZNO

17. AVGUSTA sem v Novem mestu izgubila zlato zapestnico. Najdite-lja prosim, da jo proti nagradi vrne v upravo Dolenjskega lista.

POROČNI PRSTANI! – Če želite osrečiti in razveseliti svoje dekle, ženo ali nevesto, ji kupite lep prstan! Dobite ga pri Otmarju Zidariču, zlatarju v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). – Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

IMATE RESEN NAMEN, da si poiščete ženo, moža? Ste osamljeni, pogrešate družino? Ste želite izogniti avanturam, izkoriščanju, neresnici, neuglednemu in nevarnemu spoznavanju na cestah in po lokalih? Pišite nam ali pa nas obiščite! Morda bomo pomagali tudi vam. Tajnost vam je zagotovljena. Pri odgovorih na kuverti ni oznake našega podjetja. Posredovalnica za zakonske zveze, Ljubljana, Pleteršnikova 24 a, blizu Gospodarskega razstavišča.

ZAHVALA

Ob bridki in nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta, brata, strica in svaka

ANTONA BOŽIČA

se toplo zahvaljujem vsem, ki so nam ob težki izgubi stali ob strani in darovali cvetje in vence. Posebno se zahvaljujem Lovski družini Mala gora, organizaciji ZB in SZ, kolektivom Rudnika, Itasa in Trikona, govornikom za poslovilne besede tov. Figarju, Kužniku in Križmanu, za lajšanje bolečin med hudo boleznijo in za skrb dr. Francu Rupniku in medicinski sestrini. Valči Lorbar ter za pomoč tov. Lojzki Lanerčič.

Zalujoči: žena Kristina, sin Tone, hčerki Tina in Mirica, bratje, sestre ter drugo sorodstvo

Ob tragični izgubi naše drage matere, stare mame in tašče

MALKE DEŽMAN z Bizeljskega

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom in sosedom za nesebično pomoč, vsem prijateljem – Bizeljskemu, ki so jo prišli spremiti in jo v tako velikem številu sprejeli do poslednjega doma, gospodu župniku za obred in tako ganljivi govor v cerkvi. Lepa hvala Bizeljskim pevcom pod vodstvom Ivana Pintariča za lepe žalostinke na domu, v cerkvi in na pokopališču. Društvu upokojencev Bizeljsko za spremstvo in poslovilne besede ob grobu ter župljanom iz Konjsice pri Zagorju, ki so prihiti tako od daleč iz njene rojstne vasi in sprejeli mojo mamo do minega poslednjega doma med lepimi goricami na Bizeljskem.

Zalujoči: hčerka Darica, zet Karol, vnuk Karlek in sorodniki

Ob izgubi naše drage, nepozabne mame in stare mame

ALOJZIJE TROPE iz Podplanine 10 pri Čabru

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam izrazili sožalje in jo sprejeli na zadnji poti, posebno pa župniku iz Čabra in Loškega potoka ter gasilskemu društvu iz Čabra. Še enkrat lepa hvala vsem, ki ste našo drago mamo sprejeli na njeni zadnji poti.

Zalujoči: hčerka Francka z možem, otroci Zvonko, Toni in Edi, brata Jože in Janez ter drugi sorodniki

Ob tragični in nenadomestljivi izgubi naše ljubljene hčerke

MARTINCE ROZMAN z Vinomera 62 pri Metliki

se toplo zahvaljujem vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in jo sprejeli do njenega pravnega groba. Posebna zahvala kolektivu KZ Metlika, gospodu kaplanu in govornici za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Neutolažljivi očka, mamica in sorodniki

Ob tragični smrti dragega moža, očeta, sina, brata in strica

JOŽETA PEZDIRCA iz Želebeja pri Metliki

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, vsem sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem za tolažbo, sočustvovanje in pomoč. Posebna zahvala častitemu gospodu župniku, gospodu kaplanu za obred in mladinskemu pevskemu zboru za res ganljive žalostinke.

Zalujoči: žena Pavla z otrokom, oče Alojzij, mama Marija, brat Anton z družino

Ob boleči izgubi svoje nepozabne mame

MARIJE PUNGERČAR iz Novega mesta, Breg 24

se iskreno zahvaljujem vsem sosedom in znancem, ki so mi v težkih trenutkih stali ob strani, mi pismeno ali ustno izrazili sožalje ali mi na kakršenkoli način pomagali in jo v tako lepem številu sprejeli na kraj počitka in miru. Predvsem se zahvaljujem sindikalni podružnici in svojim sodelavkam v podjetju SGP Pionir iz Novega mesta za podarjena venca in za veliko sočutje in razumevanje, ki so mi ga izkazali v teh žalostnih dneh, obema zdravnikoma, ki sta se trudila, da bi ji čimdalje ohranila življenje, častitemu gospodu za spremstvo na zadnji poti, iskrena hvala pa tudi govornici gđc. Švajgerjevi za tolažilne besede ob odprtem grobu.

Novo mesto, 16. avgusta 1971.
Zalujoča hčerka Milka

Ob tragični in prezgodnji izgubi našega dragega moža in očeta

JOŽETA FINKA rudarja iz Dragatuša

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga sprejeli na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujem kolektivu rudnika Kanžarica, krajevni organizaciji ZB Dragatuš, tovarišu Bečaku, gospodu župniku, pevcom iz Dragatuša in godbi na pihala iz Črnomlja.

Zalujoči: žena Marija, sinova Jože, Tone, hčerki Anica, Ivanka in vnukček Marjanček

Ob smrti dragega moža, očeta in starega očeta

ANTONA ŠIMCA kovača v pokoju

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, znancem, sosedom, gasilskemu društvu, ZB, gospodu župniku in vsem, ki so ga sprejeli na zadnji poti. Obenem se zahvaljujem zdravstvenemu in strežnemu osebju bolnice v Novem mestu, ki mu je lajšalo bolečine v poslednjih trenutkih njegovega življenja.

Gričje št. 30
Zalujoči: žena Jožeta, sinovi Tone, Stanko in Jože z družinami, hčerke Slavica, Anica in Mimica z družinami ter Milena.

ČESTITKE

Specialistu urologu DR. VLADIMIRU VIDICU za uspešno opravljen specialistični izpit na urološki kliniki v Zagrebu iskreno čestitajo mama, ata in brat dr. Zvonimir.

Dragemu možu in atku POLDETU JERMANU iz DOL. GRČEVJA želijo vse najlepše za njegov 40. rojstni dan, predvsem pa še mnogo zdravih let hvaležni otroci in žena Anica.

PREKLICI

JANEZ JURŠAK, OBRH 33, DRAGATUŠ, prepovedujem pašo kokoši po mojem zemljišču na Obrhu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

VLADO KOVAČ, DVOR PRI ZUZEMBERKU, prepovedujem vsako obračanje vozil in naslanjanje koles in vozov po mojem sadnem vrtu pod vinogradom. Kdor tega ne bo upošteval, da bom sodno preganjal.

ANA ZALAŠČEK, PRAPROČE 10, ZUZEMBERK, svarim vsakogar pred nakupom premičnin in nepremičnin, ki bi jih prodajal moj mož Milan Zalašček iz Zuzemberka 30, ker je skupna last, in izjavljam, da nisem plačnica dolgov, ki bi jih naredil moj mož.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi in boleči izgubi moža, očeta in starega očeta

FRANCA LAMUTA iz Obrha pri Dragatušu

izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki so ga sprejeli na poslednji poti. Posebno se zahvaljujemo zdravnikom in strežnemu osebju pljučnega oddelka bolnice Novo mesto, ki so mu z vsem trudom lajšali bolečine in si neizmerno prizadevali podaljšati mu življenje. Iskrena hvala darovalcem cvetja in vencem: sindikalni podružnici in davčni upravi OBS Trebnje, Rudniku Kanžarica, gradbenemu podjetju Begrad, Črnomelj, sindikatu Itas iz Kočevja ter ZB in društvenim organizacijam v Dragatušu za izrečene poslovilne besede. Predvsem iskrena hvala častitemu gospodu župniku za časten pogrebni obred in pevcom iz Dragatuša. Najlepša hvala vsem sosedom in ostalim za pomoč in izkazano sočutje

Obrh, Trebnje, Dragatuš, Livold

Zalujoči: žena Katarina, otroci Lojze, Tone, Jože, Zalka in Marica z družinami

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage, ljubljene mame, tašče, stare mame, tete

BARBARE RUSS roj. NEMANIČ iz Svržakov - Metlika

se zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so jo tako številno sprejeli na zadnji poti in ji poklonili toliko cvetja, ki ga je pokojnica tako ljubila in ga z večjo roko sama gojila. Posebno zahvalo smo dolžni zdravnikom, medicinskemu in strežnemu osebju kirurškega oddelka novo-meške bolnišnice, zlasti prof. dr. Otonu Bajcu in dr. Alojzu Bohu, ki so lajšali njene hude bolečine. Zahvaljujemo se družini Vrvišar iz Metlike in Mariji Jakljevič iz Svržakov, pa tudi vsem Svržčanom, ki so nam nesebično pomagali v najtežjih trenutkih ob mamini bolezni in smrti. Lepa hvala metliški godbi, ki je drago mamo sprejela k zadnjemu počitku k Trem faram, zahvala vsem, ki so nam ustno ali pismeno izrazili sožalje.

Zalujoči: hčerka Zofa Roter z možem Zdenkom in otroki iz Ljubljane, hčerka Olga Mauser z možem Emilom in otroki iz Clevelanda, USA

ZAHVALA

Ob prerani in nenadomestljivi smrti dragega moža in sina

IVA TISUJA uslužbenca

se zahvaljujem vsem, ki so nam v težkih trenutkih žalosti in bolečine stali ob strani, nam izrekli sožalje, mu darovali cvetje in ga sprejeli na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujem Sindikalni podružnici skupščine občine Novo mesto, pevcom, godbi in govornikom. Vsem, ki ste ga imeli radi, še enkrat iskrena hvala!

Novo mesto, 12. avgusta 1971.

Zalujoči: žena Angelca, mama Ivanka in drugo sorodstvo

Ob nepozabni izgubi naše ljubljene in nepozabne žene, mame in sestre

MARIJE MOŽE IZ STOPIČ

se iskreno zahvaljujem vsem darovalcem cvetja, sorodnikom in sosedom za vso pomoč v času njene bolezni. Posebno se zahvaljujem trgovskemu podjetju „Hmeljnik“ iz Novega mesta, pevskemu zboru iz Stopič, gospodu župniku za obred in globoko segajoče ganljive poslovilne besede. Vsem, ki ste jo sprejeli v njen zadnji dom, še enkrat najlepša hvala!

Zalujoči: mož Martin, hčerka Tončka z možem, sinova Mihael in Franc z ženama, sestra Nežka z družino in drugo sorodstvo

Opozarjamo gospodarje kur v Drngandolu naj kure zaprejo v smeri od ovinka do Stricjeve zidanice na Krču. Prizadeti vinogradniki.

Pretekli teden so v brežiški bolnišnici umrli: Ivan Bogdan, upokojenec iz Oborovega, star 69 let; Danica Jelenič, gospodinja iz Smeroviča, stara 68 let; Ljudevit Rubinič, kmet iz Bukovja, star 60 let.

OBVESTILA

Cenjene goste obveščamo, da bo lokal od 20. 8. do 2. 9. 1971 zaprt. Za nadaljnji obisk se priporočam! JOŽE COLARIČ, GOSTIŠČE LOKA, NOVO MESTO.

Hitro očisti oblačila družbeni obrat Pralnica in kemična čistilnica, Novo mesto, Germova 5. Odprto od 6. do 18. ure.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Jankovič s Senovega – deklico; Angela Stefančič iz Ribnice – Dominika; Dragica Sintič iz Radne – deklico; Ivana Rožman iz Arnovejca sela – Jožeta; Vera Vrabec iz Kraljevca – deklico; Pavica Mustafič iz Bedra – deklico; Martina Zeleznik iz Sevnice – deklico; Irena Kovačič iz Brežic – Kristijana; Marija Radič iz Sevnice – deklico; Stefica Metelko iz Hudoga brezja – deklico; Djurdja Kižlin iz Vel. Rakovice – Dražena; Albina Petan iz Presladola – deklico; Mira Prekratčič iz Podgorca – deklico; Marija Bevc iz Mrtvice – dečka; Jela Babojelič iz Jarušja – Mladena.

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 22. AVGUSTA: 10.30 – Občinske novice in lokalna poročila – Reklame in oglasi – Po domače – Vrt in vrtičkarji – Topopops 12 – Sevnški rokometarji pred pričetkom tekmovalnega v slovenski ligi – Za vsakogar nekaj – Delavec in paragrafi (prosti dnevi sreče, žalosti). 12.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo – Zaključek oddaje.

SREDA, 25. AVGUSTA: 16.00 Občinske novice in lokalna poročila – Reklame in oglasi – Parada starih hitov – Otroci in družina (izbiranje prave igrice) – Po domače – Oddaja za najmlajše – Minute z revijskimi orkestri – Zaključek oddaje.

VAŠA BANKA NOVO MESTO

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 5.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 20.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 20. AVGUSTA: 8.10 Opeka matineja. 9.30 Popevke slovenskih avtorjev. 9.45 Skladbe za mladino. 10.15-12.00 Pri vas doma. 11.20 Kmetijski nasveti - inž. Marjan Blažič: Obisk v parku gozdu Panovec pri Novi Gorici. 12.40 V ritmu koračnic. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Napotki za turiste. 15.40 V plesnem ritmu. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Človek in zdravje. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Franca Flereta. 20.00 Poje moški zbor „Kaval“ iz Sofije v Bolgariji. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 21. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja. 9.35 S pihalnim orkestrom RTV Ljubljana. 10.15 Pri vas doma. 11.00-11.20 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Milan Novak: Za koga so namenjeni usedeči velikan? 12.40 Po domače. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Z velikimi zabavnimi orkestri. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Gremo v kino. 17.50 Kitara v ritmu. 18.45 S knjižnega trga. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom bratov Avsenik. 20.30 Zabavna radijska igra - Wolfgang Ecker: Srebrni Buda - III. del. 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 22. AVGUSTA: 4.30 - 8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke - Borislav Mrkšič: O medvedku Tipku in zlatem zobku. 9.05 Srečanje v studiu 14. 10.05 Še pomnite, tovariši... Tina Zupan-

čič: Na Frati. 10.45 - 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 11.00 - 11.20 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 13.30 Nedeljska reportaža. 13.50 Z domačimi ansambli. 14.05 Slovenske narodne v raznih izvedbah. 14.50 Orgle v ritmu. 16.00 Radijska igra - John Dickson Carr: Hudobni gostje. 17.05 Nedeljsko športno popoldne. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 „V nedeljo zvečer“. 22.20 Plesna glasba.

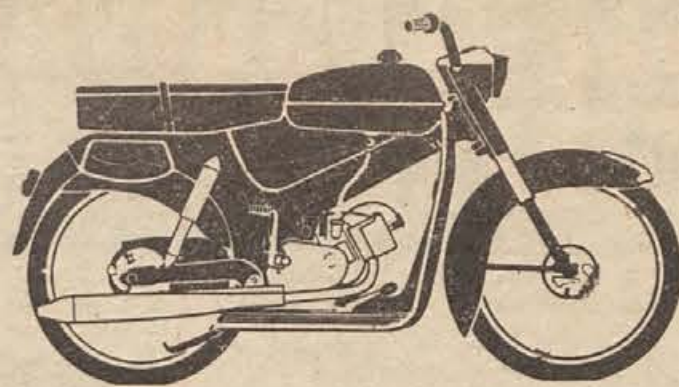
PONEDELJEK, 23. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja. 9.20 Pesnice za najmlajše. 9.30 Lahka glasba jugoslovanskih avtorjev. 10.15-12.00 Pri vas doma. 11.00-11.20 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Dare Bernot: Učinkovita zaščita plodov za skladiščenje. 13.15 Obvestila in zabavna glasba. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 19.15 Minute z ansamblom Zadovoljni Kranjci. 21.30 Pol ure s slovenskimi avtorji popevk.

TOREK, 24. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja. 9.20 S pevcem Ninom Robičem in Majdo Sepe. 9.40 Počitniški pozdravi. 10.15-12.00 Pri vas doma. 11.00-11.20 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - Prof. France Vardjan: Jesenska setev vrtnin. 12.40 Vedri zvoki z ansamblom Mihe Dovžana. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 18 tednov - 18 oktetrov. 14.40 „Na poti s kitaro“. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 18.15 V torek nasvi-

denje! 18.45 Z ansamblom Delial. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Viški fantje. 20.30 Radijska igra - Alfred Andersch: Voznik pobegnili.

SREDA, 25. AVGUSTA: 8.10 Opeka matineja. 9.05 Kaj vam priporočuje glasba. 10.15-12.00 Pri vas doma. 11.00-11.20 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.10 Nastopajo naši pihalci in troblici. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Bojan Šobar: Najpogostejše napake pri strojni molži. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Ob lahki glasbi. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 16.40 Z orkestrom Caravelli. 17.10 Simfonija in koncert. 18.15 Iščejo popevko poletja. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 22.15 S festivalom jazz. 23.05 Literarni nookturno.

ČETRTEK, 26. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja. 9.45 Pesem iz mladih gri. 10.15-12.00 Pri vas doma. 11.00-11.20 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Vilko Štern: Donosno vključevanje mehanizacije v kmetijstvu. 12.40 Čez polja in potoke. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Lahka glasba za razvedrilo. 15.40 Črnske duhovne pesmi poje „The Goldenaires Choir“. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Koncert po željah poslušalcev. 18.30 Operetne melodije. 18.45 Naš podlistek: H. Biernath: Igra. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Jožeta Privška. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.40 Glasbeni nookturno.

MOPEDISTI!

PRIPRAVITE MOPEDE ZA REDNI TEHNIČNI PREGLED IN PODALJŠANJE VELJAVNOSTI PROMETNIH DOVOLJENJ!

AVTOSERVIS »PIONIR«, NOVO MESTO

BO IMEL REDNE LETNE TEHNIČNE PREGLEDE V

- ČRNOMLJU
- METLIKI
- ŠMARJETI
- ŠENTJERNEJU
- ŽUŽEMBERKU
- DOL. TOPOLICAH
- NOVEM MESTU

8. in 9. septembra
10. septembra
13. septembra
14. septembra
15. septembra
16. septembra
od 17. septembra dalje

Pregledi bodo vsak dan od 7. do 17. ure.

OPOZORILO: lastnike mopedov opozarjamo, da morajo biti vozila predpisano opremljena, še posebno pa opozarjamo, da morajo biti izpušne cevi in glušniki na vozilih brezhibni!

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 22. AVGUSTA
8.55 Madžarski TV pregled (Bg) - 9.30 Pisano domače (JRT) (Lj) - 10.00 Kmetijska oddaja (Zg) - 10.45 Otroška matineja: Pika Nogavička, Svet otokov in atolov (Lj) - 11.35 Mestece Peyton - serijski film (Lj) - 13.30 Bagsvaerd: Evropsko prvenstvo v veslanju - prenos do 17.30 (EVR-Lj) - 18.25 Slovo revolverša - ameriški film (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.30 3-2-1 (Lj) - 20.35 Folklorni ansambel Beriozka - posnetek (Lj) - 21.35 Glas na obisku: Family Dogg (JRT) (Lj) - 21.50 Poročila (Lj) - 22.05 Športni pregled (Lj) - 22.35 Odpoved sporeda (Lj)

PONEDELJEK, 23. AVGUSTA
17.15 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.30) (Bg) 17.45 Drečček in trije marsovčki - 5. del (Lj) - 18.00 Risanka (Lj) - 18.20 Obzornik (Lj) - 18.35 Krvo maščevanje - reportaža (Lj) - 19.05 Mladi za mlade (Zg) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 B. Britten: Owen Wingrave - TV opera (Zg) - 22.15 Srečanje z Malrauxom (Lj) - 23.00 Poročila (Lj)

TOREK, 24. AVGUSTA
16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Bg) - 18.25 Obzornik (Lj) - 18.40 Prijatelj Ben - serijski film (Lj) - 19.35 Znamenitosti male dežele Človek je ptica (Lj) - 19.48 Varnostni pas (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 HAPPY AND - češki film (Lj) - 21.45 Malo za šalo, malo za res - 5. oddaja (Lj) - 22.10 Poročila (Lj)

SREDA, 25. AVGUSTA
17.05 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.20) (Bg) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Pika Nogavička (Lj) - 19.05 Risanke in lutkovni filmi (Lj) - 19.30 Na sedmi stezi - športna oddaja (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 L. Stivičič: Kam gredo divje svinje -

8. del (Lj) - 21.35 Naša srečanja na tujem - Avstralija - 22.05 Poročila (Lj)

ČETRTEK, 26. AVGUSTA
17.15 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.30) (Bg) - 18.20 Obzornik (Lj) - 18.35 Družina - poljudno znanstveni film (Lj) - 19.05 Enkrat v tednu (Lj) - 19.20 Vse življenje v leu dni (Bg) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 XXI. stoletje (Lj) - 21.25 Maupassanove novele (Lj) - 21.50 Vivaldi: 4 letni časi - II. (jesen, zima) (Lj) - ... Poročila (Lj)

PETEK, 27. AVGUSTA
18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 Fant v televizorju (Lj) - 19.00 Mestece Peyton - serijski film (Lj) -

19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 S pesmijo in plesom: Pastir Kostja - sovjetski film (Lj) - ... Odiseja miru: Indokitski dosje (Lj) - ... Poročila (Lj)

SOBOTA, 28. AVGUSTA
15.15 Svetovno prvenstvo v kajaku na mirnih vodah - prenos Bgd, Lj in Evropsko prvenstvo v plavanju za ženske - prenos iz Bratislave (EVR) - 18.40 Obzornik (Lj) - 18.55 Bratovščina sinjega galeba - 6. oddaja (Lj) - 19.25 Mozaik (Lj) - 19.30 TV kazipot (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 S kamero po svetu: Sally in Joe (Lj) - 21.00 Berlin: Plošča 71 - zabavna glasba, prenos EVR (Lj) - 23.00 Poročila (Lj)

SLOVENIJALES - tovarna pohištva, BREŽICE

objavlja

naslednja prosta delovna mesta:

1. **TEHNOLOG**
lesnoindustrijski tehnik s 5 leti delovnih izkušenj
2. **KNJIGOVODJA OSNOVNIH SREDSTEV IN GOTOVIH IZDELKOV**
ekonomski tehnik s 3 leti delovnih izkušenj
3. **LESNOINDUSTRIJSKI TEHNIK**
pripravnik
4. **DIPLOMIRANI INŽENIR LESARSTVA**
pripravnik

Za delovna mesta pod št. 1 in 2 poskusno delo 90 dni. Za vsa delovna mesta možnost samskih stanovanj. Možnost zasedbe delovnih mest takoj. Objava prostih delovnih mest do zasedbe.

RAZPISUJE

naslednje ŠTIPENDIJE:

1. **BIOTEHNIČNA FAKULTETA**
lesnoindustrijska smer
- 1 štipendija
2. **EKONOMSKA FAKULTETA**
- 1 štipendija
3. **TSŠ - lesnoindustrijski odsek**
- 1 štipendija

MEDTEM KO RAZMIŠLJATE

O NOvem šolskem letu,

PRIPRAVLJA

MLADINSKA KNJIGA

ZA SVOJE KUPCE

NAGRADE

Poslovalnice Mladinske knjige so bogato založene z vsem, kar potrebujejo šolarji.

Obiščite jih! S kuponom, ki ga dobite ob nakupu šolskih potrebščin, se lahko udeležite nagradnega žrebanja, ki bo septembra 1971.

Zadnji rok za oddajo kuponov je 25. september 1971.

5000 vabljenih nagrad vam bo olepšalo začetek šolskega leta.

NOVO
V ŠIROKEM PROGRAMU
gospodinjstva
KUHNJA MNOGIH KOMBINACIJ - KUHNJA VAŠIH ŽELJ

KJER ODLOČATA KVALITETA IN FUNKCIONALNOST
SODOBNA KUHNJA JE SESTAVA

POHIŠTVA IN GOSPODINJSKIH APARATOV,

KI VAM POSTAVLJENI NA PRAVO MESTO
PRIHRANJO VELIKO TRUDA IN ČASA
gospodinjstva PROIZVAJA OBOJE

PORTRET TEGA TEDNA

Košarka v gorišču

Malce nenavaden portret: namesto človeki športna igra, ki ima vse več privrženecv

V soboto se bo začel odločilni spopad košarkarjev v slovenski ligi. Novomeščani, najmočnejša košarkarska ekipa na Dolenjskem bodo napadani od vseh, ker branijo prvo mesto v B ligi. Z najmlajšo ekipo v ligi, a z izredno perspektivnimi mladimi igralci bodo skušali pod vodstvom trenerja Andreja Petriča zadržati prvo mesto, ki ga imajo zdaj zgolj zaradi boljše razlike v danih in prejetih koših.

Ne gre pripisati tega zapisa le peščici najboljših ko-

športna veja pridobiva vse širši krog privrženecv.

Nekateri pravijo, da v današnji potrošniški miselnosti spet začenjajo veljati tudi stara rimska gesla, kakršno je na primer „Kruha in iger!“ Košarka s svojo posebnostjo: igranje na majhnem igrišču, vseskozi neposrednim stikom dveh nasprotnikov pa hkrati s hladnim računanjem zapletenih kombinacij, odločitvami v trenutku in prilagajanjem vsakršnim položajem pod košem je vsekakor za gledalca, ki hoče „iger!“, bližja od nogometa na veliki travnati površini ali pa od atletike, ki je časovno razvlečeno tekmovalje.

S svojim naglim vzponom je v Jugoslaviji dobila tako širok krog pristašev, da je hkrati tudi modni šport, v tekmovalnih enakovrednih nasprotnikov pa — kot nekoč v Rimu na primer — še gladiatorstvo.

Iz vseh teh razlogov je tudi košarka kot športna disciplina, ki se posebej v Novem mestu in Metliki tudi hitreje napreduje, zaslužila svoj „portret.“ Toliko bolj velja to za Novo mesto, kjer je košarka danes prav gotovo šport, ki najhitreje napreduje in za katerega se zanima vse več ljudi — gledalcev in igralcev.

V usodi človeka so vzponi in padci. Novomeščanom se je spomladi posrečil vzpon in bi bil padec tudi logično razumljiv. Napetost je torej pred sodobnim začetkom tekmovalja še večja, za Novomeščane pa skoraj velja, da brez boljših pogojev, to je plačanega trenerja, ki b skrbel tudi za naraščaj, bolj profesionalnega odnosa in predvsem mecena, ki bi z denarjem skrbel za vzpon, ne bo več tako skokovitega na predka.

A tudi to je v usodi športa, zato tudi v usodi košarke.

Trener Novomeščanov: Andrej Petrič

šarkarjev v Novem mestu, ki se potegujejo za tisto, kar Novomeščanom v vsej povojni zgodovini v tem športu ni uspelo. Portret tedna, namenjen v Dolenjskem listu vsak teden človeku, ki je s svojo sposobnostjo, s svojim znanjem, dolom ali uspehi na ta ali oni način opozoril nase, je tokrat namenjen košarki, športni disciplini, ki je trenutno v Jugoslaviji vsekakor v gorišču, v stalnem vzponu in zato tudi vse bolj na očeh javnosti.

Prav zato verjetno ni naključje, da so to športno disciplino pod svoj drobni-gled vzeli že tudi sociologi, ker je prav nenavaden, s kakšno hitrostjo si ta mlada

Še trije mrtvi

Zarif Rekič, delavec pri SGP Grosuplje, star 42 let, doma iz Vijenca pri Veliki Kladuši, je v nedeljo zvečer pri benzijski črpalki v Trebnjem prečkal avtomobilsko cesto, vendar tako nesrečno, da ga je zadel s fičkom Dušan Jerman iz Slapa pri Trzinu. Rekič je padel fičko na streho, od tam pa zdrsil na levo polovico vozišča, kjer so ga povozili še trije avtomobili. Izdihnil je na cesti. Dva dni prej sta se pri Poljanah

ubila dva naša delavca, ko sta se z dopusta vračala na sezonsko delo v Nemčijo: 30-letni Zvonimir Brižič iz Poženjskih Mihajlovcev in 32-letni Mirko Bešker iz Novih Mihajlovcev (pri Slavovski Požegi). Osebnih avto taunus nemške registracije, ki ga je vozil Brižič, je iz nepojasnjenega razloga zaneslo med skale veka. Sopotnik 32-letnj Hasan Bečirbegović iz Gornje Sanice pri Ključu pa leži huje ranjen v novomeški bolnišnici.

Čeprav pravijo, da je v nasprotju z zakoni fizike, so večno gibalo, kot bi po nase lahko rekli prpetuum mobile, iznašli. Odkar poznamo stanovanjsko stisko, poznamo tudi pomanjkanje stanovanj. In kljub socialistični morali imamo tudi take ljudi brez morale, ki na ta račun dobro zaslužijo — zadeva pa se večno giblje.

Študent je dal v časopis tri različne oglase približno enake vsebine, da išče sobo, samo gesla so bila različna. Enkrat je zapisal, naj ponudbe pošljejo pod „Miren“, drugič, naj se mu oglašijo pod „Z dežele“, in tretjič, naj ga poiščejo pod „Dobro plačam.“

Na prvi oglas je dobil eno samo ponudbo. Ko je potrkal na vratih, se je oglašila stara dama z očali in trepetajočimi rokami: „Prosim, popolnoma izključeni so

ženski obiski,“ je povedala za uvod. „Sezuti se je treba pred vrati, učite se lahko pri meni v dnevni sobi, saj vas televizor ne moti, kajne? Vaša sobica ne bo zakurjena. In poceni bo, 15 tisočakov na mesec. Saj to ni veliko, ne?“

Perpetuum mobile

Na drugi oglas sta prišli dve ponudbi. Ko je premeril Ljubljano po dolgem in počez, da je poiskal predmestje, sta mu obe gospodinjii povedali približno enake zahteve: „Dobra soba, ogrevana, 20 starih tisočakov na mesec, no ja, še stanovanca bo imel. Zraven pa: doma, na deželi, bodo za nje dobrotniki redili pujska, ker so šunke takooo dobre, pa malo ozimnice bodo pri-

skrbeli, krompir, kakih 1000 kil, zelenjavo, pa nekaj vložnega: komplete, sokove, papriko, paradižnik, in kaj podobnega...“

Na tretji oglas so ponudbe kar deževale. Ponujali so mu apartmaje, sobe s posebnim vhomom in kopalnico, gar-

sonjere... Nobenih omejitev: lahko pripelje množico prijateljev, punco, psa, lahko ima živalski vrt, domov se lahko vrača pijan. Tudi lase ima lahko dolge, kolikor mu je drago, pusti si lahko rasti brado ali brke, hodi lahko v kavbojkah ali fraku. Žal je bil en sam problem: poselek so zahtevali plačilo za leto dni naprej, drugje, da bi s polovico denarja pomagal pri gradnji nove hiše, da bi

jim dal polovico denarja za nakup avtomobila in podobno. Najcenejši je bil tisti možak z brčicami, ki je sicer dejal, da bi mu bilo ljubše, če bi vzel na stanovanje dekleta, a da tudi trije fantje, ki bi plačevali vsak po 30 starih tisočakov na mesec, niso neznosni.

Študent je po nekaj mesecih znašel na podstrešju, tri kilometre od najbližje trolej-busne postaje, majhno sobico — brez okna, brez pohištva, brez stranišča in brez kurjave — za 10 starih tisočakov. In še kolega ima, ki plača prav toliko. Sobo je dobil brez oglasa, po zvezah! P.S.: Brez zamere, prosim, tudi v Novem mestu poznam nekaj finih družin, ki z oddajanjem ene sobe zaslužijo po 90 tisočakov na mesec, približno toliko, kolikor dobi delavec — prav tako v enem mesecu!

J. SPLICAL

Na fotografiji je obredna keramična posoda iz groba bogatega Ilira, ki jo je odkril kustos Dolenjskega muzeja Tone Knez, restavrirali pa so jo v Mainzu. Najdbe bodo v začetku septembra razstavili.

KLIC VPIJOČEGA V PUŠČAVI

Še en krik obupa za Krko

Najostrežje zahteve doslej: odprto pismo novomeških ribičev — 600 članov je vložilo za 1,5 milijona rib v štirih letih — Bo to propadlo?

Krka umira, se je začela pretresljiva žalostinka za biserom voda v začetku junija. Odtlej skoraj ne mine teden, da ne bi poročali o Krki. Žal še vedno presneto drži izjava inž. Vladimirja Dolenca, kemika-tehnologa z Zavoda za vodno gospodarstvo v Ljubljani: „Povem lahko, da je Krka onesnažena že pri Straži, potem pa jo mažejo kar vsi po vrsti. Nujna je budnost inšpekcijskih služb občin vzdolž Krke!“

Z odprtim pismom so zadnje dni nastopili tudi ribiči novomeške družine s 600 svojimi člani. V štirih letih so novomeški ribiči vložili v reko za 1,5 milijona dinarjev različnih rib — dvakrat toliko, kot je vrednost ulovljenih rib. Za vzorno gospodarjenje so bili nešteto krat pohvaljeni in jih imajo za vzor dobrega dela.

Ribiči sodijo, da se je neodgovornost do Krke začela že takrat, ko so

iz separacijskih bazenov Kremena puščali vodo in nalagali na Krkino dno vse več kremenčevega peska. Odtlej naprej se industrija trudi, da bi barbarsko delo učinkovito in ponosno dokončala, trdijo ribiči.

Odškodnine ne morejo biti cilj dela, trdijo ribiči, ki ne marajo, da bi na sodiščih industrija priznavala svoje napake, potem ko je škoda že narejena.

To ostro pismo poziva občinsko skupščino Novo mesto, naj prepreči nekontrolirano in škodljivo spuščanje odpadka v Krko, naj poskrbi za gradnjo čistilnih naprav, naj inšpekcija ostro ukrepa, naj organi upravljanja v delovnih organizacijah spoznajo brezobzirnost in škodljivost odpadka in naj poskrbe za gradnjo čistilnih naprav. Ribiška družina zahteva, da pomaga reševati probleme in da je o ukrepih obveščena.

Za zdaj pa Krka še naprej umira... J.S.

Mladi Brane Pevec in njegova prva, kar 83 cm dolga ščuka (Foto: Primc)

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Franc Beg, Viktor Dragoš, inž. Janez Gačnik, Janez Gartner (predsednik sveta), Tone Gošnik, Jože Jeke, Franc Lapajne, Lojzka Potrč, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Žilvič.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rta Bačar, Slavko Dokl, Marjan Legan, Jože Primc, Jože Splival, Jožica Teppey in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 1 dinar — Letna naročnina 49 dinarjev, polletna 24,50 dinarja, plačljiva vnaprej — Za inozemstvo 100 dinarjev ali 6 ameriških dolarjev (ali ustreznega druga valuta v vrednosti 6 ZDA dolarjev, pri čemer je že všteti 10-odst. popust, ki pa velja samo za tiste, ki plačujejo naročnino v devizah). Naš devizni račun: 521-620-1-32002-10-8-9.

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu (45 mm oz. 10 cikero) 33 din. 1 cm na določeni strani 45 din. 1 cm na l. srednji in zadnji strani lista: 66 din. Vsak mali oglas do 10 besed 10 din. Vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 4 od 6. 1. 1971 — Za oglase odgovarja Mirko Vesel.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon: (068) 21-227 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska tiskarna »Ljudske pravice« v Ljubljani.

Velika tatvina mladih fantov

Kočevski miličniki so že po nekaj urah odkrili skupino mladih fantov, ki je 9. avgusta okoli 2. ure zjutraj vlomila na Jasnici v dva osebna avtomobila in iz njih pobrala več denarja in razne predmete.

Kočevski fantje Marjan Veselič, star 18 let, B.V., ki bo kmalu napolnil 18 let, Ludvik Jakša, star 18 let, Mirko Veselič, star 20 let in Slavko Romih, star 24 let, so ure pred tatvino preživeli v restavraciji in baru motela Jasnica. Zjutraj so se spomnili, da morajo domov, a ne vozi več avto. Zato so sklenili ukrasti avto. Najprej so vlomili v avto banjaluske registracije. Ker je imel zaklenjen volan, so ukradli iz avta le 150 avstrijskih šilingov, nameravali pa so ukrasti še radio, a ga niso mogli sneti.

Nato so vlomili še v avto fiat 500, last nekega italijanskega državljanca, vendar ga niso znali spraviti v pogon. Iz avta so ukradli 35.000 lir, sončna očala, žepni nož, film, 3 žarnice za fleš in še nekaj malenkosti. Fotoaparata in radia niso odnesli.

Vsi se bodo zaradi velike tatvine zagovarjali pred okrožnim sodiščem v Ljubljani.

NI VEČ PRITOŽB

Leta in leta so kar deževale pritožbe in pritožbe na delo ribniške veterinarske postaje. Zdaj pa je že pol leta mir. Pravijo, da je boljše delo posledica boljših osebnih dohodkov. Zagotovljeni so s pomočjo sklada za pospeševanje kmetijstva.

odprto nedelje:

MARKET na Kristanovi cesti
MARKET na Cesti herojev in
DELIKATESA na Glavnem trgu

Prva ščuka mladega Braneta

Šestnajstletni Brane Pevec, ki je član mladinske sekcije ribiške družine Kočevje že tri leta, je imel 10. avgusta posebno srečo: ob 6. uri zjutraj je v Rinži pri stari vrtnariji ujel na blestivko in vrvico, debelo 0,35 mm, kar 83 cm dolgo ščuko, ki je tehtala skoraj 4 kg. To je doslej njegova največja in najtežja riba.

Z ribo je imel precej dela. Kar 15 minut se je mučil, da jo je ukrotil, nato pa je še do kolena zagazil v vodo, da jo je dvignil preko visokega zidanega obrežja.

To je njegova prva ščuka. Letos je uplenil še linja, dolgega 44 cm in težkega kilogram in pol, pred dvema letoma pa krapa, ki je tehtal 3,5 kg.

JOŽE PRIMC